

צ'בזטי מזהר"ן

קמא

דף צג: צד.

עם

ביאור חברותא

ללימוד בעיון

תורה ט

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת
ובעל מה גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר
(ה"מ שמו שמה)

תורה אור
 תהלים כט (יא) יקוק עז
 לעמו יתן יקוק יקור את
 עמו בשלום:
 איוב כה (ב) המשל ופסה
 עמו עשה שלום במרוקו:
 בראשית וישב לו (ב) אלה
 תלדות יעקב יוסף בן שבע
 עשרה שנה היה רעה את
 אחיו בצאן והוא נער את בני
 בלחה ואת בני זלפה נשי
 אביו ויבא יוסף את דבתם
 רעה אל אביהם:
 בראשית וישב לו (טז) ויאמר
 את אחי אנכי מבקש הגידה
 נא לי איפה הם רעים:
 בראשית מקץ טב (ו) ויוסף
 הוא השליש על הארץ הוא
 המשפיר לכל עם הארץ
 ויבא אחי יוסף וישתחו לו
 אפים ארצה:
 בראשית מקץ מא (ג) ויאמר לי
 ויך אתו במרכבת המשנה
 אשר לו ויקרא לפניו אברן
 ונתון אתו על קל ארץ
 מצרים:
 ישעיה מט (ג) ויאמר לי
 עבדי אלה ישראל אשר קר
 אתפאר:
 תהילים קמו (ב) בונה
 ירושלים יתן נהמי ישראל
 יכנס:
 בראשית יד (יח) ומלכי צדק
 מלך שלם הוציא להם ויזן
 והוא כחן לאל עליון:
 תהילים נח (ב) תמנים אלם
 צדק תדברון מישרים תשפטון
 בני אדם:
 תהילים מב (ט) יוסף יצא
 ויזן חסדו ובלילה שירה
 עמי תפלה לאל תהי:
 תהילים עד (יב) ואלהים
 מלכי מקום פעל יצירות
 בקרב הארץ:
 בראשית מקץ מא (טז)
 ויאמר פרעה אל יוסף אני
 פרעה ובלעדיך לא יהיה איש
 את ידו ואת רגלו בקל ארץ
 מצרים:
 ירמיה ב (ג) קדש ישראל
 ליהוה ראשית תבואתה כל
 אכליו יאשמו וקה תבא
 אליהם נאם יהוה:
 תהילים קלד (ב) שאו ידכם
 קדש ויך את יהוה:
 ישעיה מא (ב) מי העיר
 ממוות צדק יקראו ויגלו
 יתן לפניו גוים וימלכים ירד
 יתן קצפר תרבו פקט נהך
 קשתו:
 תהילים קמה (יא) כבוד
 מלכותך יאמרו ויגברתך
 ידברו:
 ישעיה יב (ג) ושאבתם מים
 בששון מפעני השיועה:
 תהלים קיא (י) ראשית חמקה
 יאת יקוק שכל טוב לכל
 עשיהם תהלו עמדת לעד:

נמצא שהוא רוצה לפגום בחי' שפלות הנ"ל, בחי' שבו איש
 תחתיו וכו' כנ"ל, וע"כ הוא כאלו בא על אשת איש. כי
 אשת ר"ת שבו איש תחתיו, היינו שפוגם בבחי' ענוה
 ושפלות שהוא בחי' שבו איש תחתיו, שע"ז אל יצא איש
 ממקומו כנ"ל :

פ [כ] (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את
 עמו בשלום.

הנה ידוע שגדול השלום, כשדרו"ל (עוקצין פ"ג) שלא מצא
 הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום. ומה הוא השלום שמחבר
 תרי הפכים [1]. כשדרו"ל (זוהר ויקרא ד' יב ע"ב) בפסוק [2]
עושה שלום במרומינו כי זה המלאך מאש זה ממים שהם תרי
 הפכים כי מים מכבה אש, והקב"ה עושה שלום ביניהם ומחברם
 יחד. והוא בחי' יוסף, כי יוסף מחבר תרי הפכים, חסדים,
 וגבורות. לכן נאמר ביוסף (בראשית לו) **ויבא יוסף את דבתם
 רעה**, הוא בחי' גבורות. כי שמאל דוחה [3], **את אחי אנכי
 מבקש** (שם) הוא בחי' חסדים, כי ימין מקרבת [4], וכתוב (שם
 מב) **ויוסף הוא השליט**, הוא בחי' גבורות. הוא המשפיר לכל
עם הארץ, זה בחי' חסדים. ונאמר אצלו (שם מא) **ויקרא לפניו
 אברך**, ופי' רש"י אב בחכמה ורך בשנים, שהוא מוחין גדלות
 וקטנות וישהם בחי' חסדים וגבורות כידוע [5] :

וזהו בחי' קידוש השם, כי ק"ה הוא גם כן בחי' חסדים
 וגבורות. כי מתחלה הוא נתלהב בשלהובין דרחימותא זהו בחי'
 חסדים. ואח"כ מתגבר על יצרו ומוסר את נפשו למות על
 קידוש השם, זהו בחי' גבורות, שזהו בחי' שלום בחי' יוסף כנ"ל.
 ולכן אפילו פושעי ישראל העירו את נפשם למות [6] על קידוש
 השם. כי ישראל עלה במחשבה וכו' [7], ואפי' פושעי ישראל
 אך שעדיין הוא מכונה בשם ישראל, יש להשי' תענוג גדול
 מוכנו, כמ"ש (ישעיה מט) **ישראל אשר כן אתפאר**. וכשרוצין
 להפריד אותו מבחי' זו ישראל שהוא בחי' ו' כנודע [8], וא"א
 לקרותו בלא ואו שני' שהוא בחי' יוסף, ותיכף ומיד נתעורר בו
 בחי' זו למסור נפשו כנ"ל: [9] פי', כי כ"א מישראל אפי' פושעי
 ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו כי נקרא פושעי ישראל
 פי' (כמבואר בסי' י"ד וי"ז) אע"פ שחטא ישראל הוא [10], ומאחר
 שנקרא עדיין בשם ישראל שהוא בחי' ו' כנ"ל ע"כ יש בו בחי'
 יוסף ג"כ, כי **ואו** א"א לקרותה בלא ו' שני'. היינו שישאר
 שהוא בחי' ו' מקושר בו ו' שני' שהוא בחי' יוסף, (וכי ישראל
 ויוסף כהדא אזלי כידוע) (י"י) נמצא שבכ"א מישראל מקושר בו
 בחי' יוסף שהוא בחי' שלום בחי' קידוש השם כנ"ל. וע"כ תיכף
 כשרוצין להעבירו על דת ה"ו להפרידו מבחי' ישראל, נתעורר
 בו תיכף בחי' יוסף שמקושר בישראל שהוא בחי' מסירת נפש
 על קידוש השם. דהיינו שלהובין דרחימותא והתגברות על יצרו
 למות על ק"ה שזהו בחי' שלום בחי' שלום, בחי' יוסף כנ"ל :

כלל העולה שיוסף הוא בחי' השלום, והשלום הוא כלי שע"י
 בא יבא כל ההשפעות והברכות לישראל. וכונתו ית"ש בזה,
 כדי שיוכל כל אדם הישראלי לדבר דיבורים של קדושה לפני
 השי"ת. ומה הוא קדושה חכמה, כי חכמה נקרא קדושה כנודע
 [11]. וזהו כשאדם מדבר בתורה ותפלה בחכמה ושכל, ומבין
 ושומע מה ידבר נקרא קדושה. ויש להשי' תענוג גדול מזה,
 כי נבנה מוזל מוחין שהיא חכמה, והדיבור שהוא בחי' ירושלים.
 וזה בחי' (תהלים קמו) **בונה ירושלים ה'**, כי ירושלים הוא בחי'
 דיבור, כמ"ש (בראשית יד) **ומלכי צדק מלך שלם** ות"א מלכא
 דירושלים, וצדק הוא בחי' הדיבור, כמ"ש (תהלים נח) **צדק
 תדברון**. וה' הוא בחי' מוחין כנודע [12]. אימתי הוא נבנה
 כשגדו ישראל, ר"ל מי שהי' נדהה מבחי' ישראל, ואח"כ
 כינס: [13] **ונחזור** לענינינו, שע"י השלום יכול לדבר דיבורים
 בקדושה ובטהרה כנ"ל. והשלום הוא מחבר תרי הפכים כנ"ל,
 היינו חסדים וגבורות. היינו הוויית שהוא חסדים, כמ"ש (תהלים
 מב) **יומם יצוה ה' חסדו** ואלקים הוא גבורות, כי אלקים הוא
 מלכות כמ"ש (שם עד) **ואלקים מלכי מקדש**, ודינא דמלכותא
 דינא [14]: ולכן ג"כ נאמר ביוסף (בראשית מא) **ומבלעדיך לא
 ירים איש את ידו ואת רגלו**. ידו הוא בחי' מוחין כמ"ש (תהלי'
 קלד) **שאו ידיכם קודש**. וקודש הוא ראשית [15], וראשית הוא
 חכמה מוחא [16]. ורגלו הוא בחי' גבורות כמ"ש (ישעיה מא) **צדק
 יקראו לרגלו**. וצדק הוא הדיבור, ודיבור הוא בחי' גבורות
 כמ"ש (תהלים קמה) **וגבורתך ידברו** [17]. נמצא שכתוב אצל
 יוסף הוי"ג כנ"ל. ויוסף הוא השלום מחבר תרי הפכים להיות
 אחד, ויבוא ישועות וברכות בגשמיות וברחניות: [18] כמ"ש
 (ישעיה יב) **ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה**, ות"א
 ותקבלון אולפן חדת. היינו שע"י התשועה יבוא תורה ואולפן
 חדת מאת הבורא ית' ככל אחד לפי מדרגתו : וזה פירוש
 הפסוק [19], **ה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום**. היינו
 כמו שפירש רש"י, כשה' יברך ברכות על ידי כלי שלום, אזי
עוז שהיא"ל התורה [20] גם כן לעמו יתן, היינו ותקבלון אולפן
 חדת : [21] **ונראה** ביאור הענין, כי ע"י השלום יכולי' לדבר
 דיבורים בקדושה כי השלום מחבר תרי הפכים, חסדים וגבורות
 שזהו בחי' יוסף בחי' מסירת נפש על ק"ה, כנ"ל. ועיקר הקדושה
 הוא חכמה ומוחין דקדושה, כי חכמה נקרא קודש כידוע [22]. כי
 קודש הוא בחי' ראשית כ"ש (ירמיה ב) **קודש ישראל לח'**
ראשית תבואתה, כי כל ראשית הוא קודש בכל מקום. וראשית
 הוא בחי' חכמה כ"ש [23] **ראשית חכמה**. וכשאדם זוכה לדבר
 דיבורים קדושים של תורה ותפילה: [24] ומכנים כל מוחו וחכמתו
 ודעתו בתוך הדיבורים, דהיינו שמקשר מהשבתו היטב
 להדיבורים, ומבין ושומע מה שהוא מדבר, זהו בחי' קודש, ויש
 להשי' תענוג גדול מזה. וזהו בחי' שלום, שהוא בחי' התחברות
 הוי"ג כי הוא מחבר ומקשר החכמה והמוחין

2 מתוצר - מזה
 22 עיין לעיל תורה נג. ושער הפסוקים לך לך הובא בדעת ותבונה סוף פרק ל'
 23 תורלד ומתוצר - כונס
 24 * גיטין י: [ולעיל תורה נו את ה [דף סו]. ובתורה עד דף [ז. צ].
 25 גם דפוי' ומבלעדיו. (וכן הוא לקמן בלשון מוהר"ן בתורלד - ובלעדיך (כלשון הפסוק)
 26 ירמיהו ב' ג'
 27 כמ"ש ראשית חכמה תהלים קיא י' משלי ד' ז'. ועיין לעיל תורה א'
 28 תורה רז ולעיל תורה לח את ג'
 29 בתקפא - וברחניות, בדפוי' ותורלד ומתולד - וברחניות
 30 גם בדפוי' ותורלד - כל, ומתורלד - לכל
 31 תהלים כט ה"ל בתחילת התורה
 32 בתורלד - שהוא
 33 עיין זכחים קטו.
 34 מכאן עד הסוף הוסיף מוהר"ן בתקפא. ובדפוי' נדפס כאן תורה עג כי תעבור
 35 בתורלד - יכולי'
 36 כנ"ל
 37 * תהלים קיא י' (משלי ד' ז')
 38 מתוצר- ותפלה

8 בתקפא - שני ז. בתורלד ומתורלד - שע"י (צ"ע אולי כונת מוהר"ן ששל זה נאמר שבו וכו')
 9 לא ידוע היכן ומתי נאמרה תורה זו
 10 דפוי' של תורה פ בצילום 136 ריש טור ג'
 11 עיין לעיל תורה לג את ה', ועיין בעש"ט עה"ת פנחס את ב' ומקור מים חיים שם
 12 איוב כה ב'
 13 * סוטה מז
 14 * סוטה שם
 15 ביאור מוהר"ן בתקפא
 16 עיין עץ חיים שער כב פ"א
 17 לשה"כ ישעיהו נג יב וע"ש פ"י מצודת ציון הערה למות נפשו ענין שפיכה וכן אל תער נפשי (תהלים
 קמא): ופרש"י ל' ותער כדה (בראשית כד):
 18 * בראשית רבה פרשה א' [פסקא ד']
 19 גם בדפוי' ותורלד - שהוא, ומתורלד - שהיא
 20 קהלת יעקב ערך ו' (ו' הוא סוד התפלה בעל ו' קלות, וגם יסוד הוא ו', ומילוי אר"ז סוד נוף וכו')
 21 ביאור מוהר"ן בתקפא
 22 מוהר"ן בתקפא
 23 * סנהדרין מד
 24 מוהר"ן בתקפא
 25 **זוהר וישב קרב:**
 26 * זוהר אחרי דף סא. [בשער הכוונות דרוש א' דקידוש ליל שבת]

ליקוטי

שהם בחי' חסדים כנ"ל, להדיבור שהוא בחי' גבורות כנ"ל. וזהו בחי' יוסף כנ"ל, ועי"כ נאמר ביוסף [א] **ומבלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו**, כי יוסף הוא כלול מבחי' ידיו ורגליו, שהם בחי' החכמה והדיבור. כי ידיו זה בחי' חכמה בחי' קודש כמ"ש [ב] **שאו ידוכם קודש**, ורגליו זה בחי' הדיבור וכו' כנ"ל. עי"כ צריכין לעסוק בתורה ובעבודת ה' במסירת נפש ובפרט בשעת התפילה, שעיקר שלימות התפילה הוא להתפלל במסירות נפש [ג], שיוכין למסור נפשו על ק"ה. כי מסירת נפש על ק"ה, בוודאי מרוצה כ"א מישראל אפי' הקל שבקלים [ד] כנ"ל (וכמו שכבר ראינו בחוש בדורות שלפנינו שכמה אנשים קלים ופחותים מסרו נפשם ומתו על ק"ה אשרי להם) ותיכף כשמרוצה למסור נפשו על ק"ה, נתעורר בחי' שלום בחי' יוסף כנ"ל. ועי"ז יכולין לדבר, דהיינו לקשר המחשבה אל הדיבור, שזה עיקר הקדושה כנ"ל, שזוכין לזה עי"ז שלום כנ"ל. וזהו **בונה ירושלים ה'** [ה], ירושלים הוא בחי' הדיבור וכו' כנ"ל. ה' הוא בחי' מוחין כנ"ל. היינו לזכות לקשר המוח אל הדיבור, שזהו בחי' **בונה ירושלים ה'** שהמוחין בונין הדיבור דקדושה. זה זוכין עי"ז **נדחי ישראל יכנס** [ו], זה בחי' מסירת נפש על ק"ה, שכל הנדחין מקדושת ישראל, כשרוצין להעבירם על דת ה"ו, אזי נתעוררין תיכף, ומוסרים נפשם על ק"ה, נמצא שעי"ז ק"ה נכנסין כל הנדחין מקדושת ישראל לתוך הקדושה, שזהו בחי' **נדחי ישראל יכנס**. ועי"ז **בונה ירושלים ה'**, כי ק"ה הוא בחי' שלום, שעי"ז יכולין לקשר המחשבה אל הדיבור, שזהו בחי' בונה ירושלים ה' כנ"ל :

נמצא שיוצא לנו מזה עצה נפלאה לעבודת ה' ובפרט בשעת התפילה, שכשאדם רואה שאינו יכול להתפלל כלל, ולקשר המחשבה אל הדיבור. אזי יזכיר א"ע שהוא בוודאי מרוצה למות על ק"ה, כי אע"פ שהוא כמו שהוא, אפי' אם הוא בדיומא התחתונה מאד. אעפ"כ, אם היו רוצים להעבירו על דת לגמרי ה"ו, בוודאי ה' מוסר נפשו על ק"ה. כי על זה מרוצה אפי' פושעי ישראל למות על קידוש השם ולא לעבור על דת ה"ו, כאשר ראינו בחוש פעמים אין מספר וכנ"ל. ותיכף כשיזכיר א"ע שרוצה למסור נפשו על ק"ה, עי"ז יתעורר בחי' שלום בחי' יוסף שהוא בחי' התחברות המוח והדיבור כנ"ל. ועי"כ עי"ז יוכל להתפלל ולקשר המחשבה אל הדיבור וכנ"ל: וכן שמעתי מפיו הק' שאמר זאת בתוך שיחתו הק' לדבר פשוט שצריכין להתפלל במסירת נפש:

פא [ז] (במדבר יג) **עלו זה בנגב וראיתם את ההר מזה הוא [ח], ופי' רש"י פסולת א"י: הכלל הוא, שהדיבורים של צדיק שמדבר בתורה או בתפלה נקרא א"י, כי ארץ היא בחי' נפש, כמ"ש (תהלים קמג) נפשי כארץ וכו'. ונפש הוא**

עלו זה בנגב פא הנעלבים פב

מוהר"ן צד.

בחי' דיבור, כ"ש (ש"ה ה) **נפשי יצאה בדברך**. וכשהצדיק מדבר בתורה או בתפלה² נקרא א"י. והדיבורים שהוא מדבר עם המון עם בשיחת חולין, הוא נקרא "פסולת א"י". ולמה מדבר שיחת חולין, כדי לקשר את המון עם אל הדעת, שהוא בחי' הר דאיתא בגמ' אין הר [י] אלא בית המקדש, שנאמר [יב] **ההר הטוב הזה והלבנון**. וביהמ"ק הוא בחי' דעת, דאית' בגמ' (ברכות לג) כל מי שיש בו דעת כאלו נבנה ביהמ"ק בימיו שביהמ"ק ניתן בין שתי אותיות ודעת ניתן בין שתי אותיות. כי עי"ז תורה ותפלה³ א"א לקשרם אל שרשם, מחמת שהם רחוקים מן האמת. כדאיתא בתלמי המלך (מגילה ט) כשהושיב עי"ב זקנים לכתוב לו ספר תורה, וכתבו כולם אלקים ברא בראשית וכו'. כי הוא רחוק מן האמת, והוצרכו להפוך את הציורפים. כך הצדיק שרוצה לקשר את המון עם הרחוקים מן התורה האמתיות, צריך לדבר עמהם שיחת חולין [יג], ולהלביש בהם התורה, רק שהוא מדבר בציורפים. ונקרא פסולת ארץ ישראל, כי אף שהם פסולת ארץ, אעפ"כ יש בהם תורה שהיא בחינות ישראל : וזהו פי' הפסוק, **עלו**, היינו שאתם המון עם עולים. זה **בנגב**, זה, הוא בחי' הצדיק, כ"ש [יד] **כי זה כל האדם** ודרו"ל (שבת ל) שכל העולם לא נברא אלא לצוות לזה. היינו הצדיק הוא בנגב, היינו פסולת א"י, היינו שיחת חולין. ועי"ז יכול לקשר אתכם, **וראיתם את ההר**, היינו הדעת הנ"ל : ועוד כי לפעמים הצדיק נופל ממדרגתו, וכשבא אחד מן המון עם, ומדבר עמו דברים של הכלי העולם, והצדיק נהנה ממנו, אז הוא מחי' להצדיק, והצדיק בא למדרגתו, ואחר כך יכול הצדיק להעלותם לבחי' הדעת. וזהו **עלו זה**, היינו כשהצדיק צריך לעלות למדרגתו⁴, צריך אתה להיות **בנגב**, היינו לדבר עמו שיחת חולין כדי להחיותו, ועי"ז **וראיתם את ההר**, שיוכל אז הצדיק לקשר אתכם לבחי' דעת הנקרא הר כנ"ל :

פב [טז] **איתא** (שבת פח ע"ב) [יז] כגמרא הנעלבים ואינם עולבים שומעים הרפתם ואינם משיבים⁵ עליהם הכתוב אומר [יח] ואוהביו כצאת השמש בגבורתו :

הנה נודע, כי יש שלש קליפות רוח **פעה** וענן גדול ואש **מתלקחת** [יט]. וקליפת נוגה היא בין השלש קליפות ובין הקדושה [כ]. ולפעמים נכללת בקדושה ולפעמים נכללת בקליפה, והיא בבחי' נשמת העשוקים וד"ל [כא]. וזהו בחי' סדרי בראשית, שלש שני ערלה [כב], כנגד השלש קליפות הנ"ל, ורביעי [כג] הוא כנגד נוגה. והוא בחינות השמ"ל [כד], כי לפעמים נכללת כמ"ל אורות. וזהו סוד מילה, כי יש שלש עורות, הם ג' קליפות. ועוד דק רביעי, בחינות נוגה [כה]. וכל החרפות הכאים

תורה אור

בראשית מקץ מא (מד) ויאמר פריעה אל יוסף אני פריעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו ככל ארץ מצרים: תהלים קלד (ב) שאו ידכם קודש וברכו את ידוך: תהלים קמו (ב) בונה ירושלים ידוך נדחי ישראל יכנס: תורה פא

במדבר יג (י) וישלח אתם משה לתור את ארץ כנען ויאמר אלהם עלו זה בנגב וצליתם את ההר: (יח) וראיתם את הארץ מה היא ואת העם הישב עליה תקומו הוא תרפו המצטע הוא אם רב:

תהלים קמג (ו) פרשתי ידך אליך נפשי כארץ צרופה לך סלה:

שיר השירים (ו) פתחתי אני לדוודי ודודי חסם צבר נפשי יצאה בדברו בקשתיהו ולא נפאתיהו קראתיו ולא נצנתי:

דברים ג (כה) אעברה גא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן הקר הטוב הזה והלבנון:

קהלת יב (יג) סוף דבר הפל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי יהי קל האדם: שופטים ה (לא) פן יאבדו כל אויביך ידוך ואהביו כצאת השמש בגבורתו ותשקט הארץ ארבעים שנה: יהווקאל א (ו) וארא והנה ויהי סערה גאה מן השפון קצון גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב ומתוקה קצין השמשל מתוך האש:

¹ וזהו בראשית יט סוף ע"ב ועי"ז הקדמת המותק מדבש מש"כ בשם האור יקר (כרך ב שער ד' סימן ו' עמ' כב) וציון לוהר פנחס רכו': * וזהו סבא דמשפטים דף קיג. [עין לעיל תורה לט [דף נגנ]: ובסוף תורה לו [דף נב. ע"ש גרסת תשכט בראש העמוד]

² ויקרא יט כג

³ שם פסוק כד. ועי"ן משניות פרה א' א'

⁴ עי"ן קהלת יעקב ערך השמל בסופו

⁵ ועי"ן קהלת יעקב - ערך פריעה- בוהר שלח דף קט"ג. מבואר דנגה נקרא פריעה, ולפי זה המילה הוא סוד הסרת ג' קליפות טמאות וכו' עי"ש. ועי"ן תיקון לו דף עח.

¹ בתשכט כתב כאן בפנים בסוגריים- (צ"ל לבנון, ע' גטין נג, וע' ילקוט פ' ואתחנן בשם ילמדנו). ואמנם כן פרש"י שם לבנון זה ביהמ"ק. וכן הוא ביזמא לט: שמלבין עונותיהו וכו'. אבל עי"ן ילקוט שמעוני עה"פ הזה דברים פ"ג רמז תתסו ההר זה ביהמ"ק. ועי"ן פסחים פח. מדרש תהלים (שחר טוב) מזמור פא אברהם קראו הר, ועי"ן תנא דבי אליהו וזמא פרק יז הובא בבבאי שמות טו טז ביהמ"ק קנינו שנאמר הר זה קנתה ימינו]

² דברים ג' כה

³ בתשכט - ותפילה

⁴ דגל מנהג אפרים פרשת מצרע בשם הבעש"ט. ועי"ן בעש"ט עה"ת בראשית אות קיא ובאר מים חיים שם אות פט

⁵ * קהלת יב יג

⁶ גם בדפדפי- וראיתם, בתרלד ומתורלו- ועלייתם (כלשון הפסוק) מתורלו- למודיגותו

⁷ מתורלו- למודיגותו

⁸ גם בדפדפי- וראיתם, בתרלד ומתורלו- ועלייתם (כלשון הפסוק)

⁹ לשון התברים לא ידוע מתי והיכן נאמרה

¹⁰ לשון רבינו הוא לשון העין יעקב שם וקרוב לזה ביזמא כג. וגיטין לו: הנעלבים וכו' אבל בשבת הלשון עלובין ואינן עלובין

¹¹ בתרלד הוסיף כאן- עושים מאהבה (כלשון הגמז)

¹² שופטים ה' לא

¹³ * ביהוקאל א' ד'

* בראשית מא מד

² בתרלד- ובלעדיו(כלשון הפסוק)

³ תהלים קלד ב'

⁴ עי"ן בעש"ט עה"פ פ' נח עמוד התפלה אות מא ואילך, ועי"ן ליקוטים יקרים למגיד ממעוררית מאות לא כמה אותיות.

⁵ לשון חז"ל בקהלת רבה א' ח' ובפרש"י בראשית כט כה עה"פ האב את אשתי ואבואה, העתיקו משם בהביאו דברי המדרש ב"ר ע' יח

⁶ אנ"פ שבני"ל כל התוספת הוו בסוגריים מרובעות מדיה ונראה עד הסוף הוסיף מוהר"ני"ת בתקפא, כאן סגר בסוגריים עגולות את הדוגמא שמביא בתוך ביאורו.

⁷ תהלים קמו ב'

⁸ סוף הפסוק הנ"ל

⁹ לשון התברים לא ידוע מתי והיכן נאמרה

¹⁰ גם בדפדפי- וראיתם את ההר מה הוא ופי' רש"י, ובתרלד- ועלייתם את ההר וראיתם את הארץ מה הוא ופי' רש"י. ומתורלו- ועלייתם את ההר ופי' רש"י

¹¹ עי"ן בפסוק שרבינו שינה אותו ולפי"ז צ"ע איך לקרא הוא או היא כי בפסוק המונה לארץ וכתבי הוא ומנוקד היא אבל לפי רבינו אולי הכוונה להר

¹² מתורלו- בתפילה

¹³ בדפדפי- ותרלד- ופסולת, בתקפא נראה כתוב- כסולת

מאמר ה עז לעמו יתן

מספח"ק ליקוטי מוהר"ן

זמן אמירת התורה

תורה זו לשון החברים לא ידוע מתי
והיכן נאמרה

פתיחה

תורה זו עיצה כיצד לזכות לתפלה בכוונה שלימה בלי מחשבה זרה ושום פניה, עד שנעשה דבורו כולו קודש דהיינו שמגלה חכמה. והעצה היא לכוון כאילו עומד עליו עכו"ם להעבירו על דת והוא מוסר נפש ומוכן למות על קדושה ה', כי עי"ז מתעורר בחי' יוסף שבו, שלהבת אהבה, שממאן להפרד מהקב"ה, ולא נותן לחיצונים להפריד מחשבתו מהקב"ה במחשבה זרה.

ליקוטי הלכות

יו"ד ראשית הגו א השלום מחבר הפכים – ועל כן צריך לתן ראשית הגו לכהן, כי הכהן הוא בחינת ברית שלום ועל ידי ראשית הגו שנותן לכהן על ידי זה נעשין הבגדים בבחינת שלום שהוא בחינת פסק הלכה שעושה שלום בין המחלקת כנ"ל. ועל כן ההוראה נתנה לכהנים, כמו שכתוב, יורו משפטין ליעקב. כי על ידי שהם בבחינת שלום הם יכולים להכריע הפסק הלכה ולהורות כי זה בחינת שלום כנ"ל. ועטנו הוא בחי' מחלוקת אבל הכהן בשעת עבודה הוא בתכלית השלום לכן מותר בשעטנו. וזהו תכלית השלום, כי עקר מעלת השלום כשעושין שלום בין שני הפכים, כמו שכתב רבנו נרו יאיר (בסימן פ) ועל כן עקר מצות בגדי כהנה שיהיה מכלאים כנ"ל:

אה"ע יבום ג אות ד-כא (ד) עקר ההולדה על ידי התחברות שני הפכים, כי איש ואשה הם בחינת שני הפכים, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, איש מזריע לבן שממנו כו', אשה מזרעת אדם וכו'. והם שני הפכים לבן ואדם, ואי אפשר שיהיה הולדה כי אם על ידי בחינת שלום, כי עקר השלום שמתחברין שני הפכים, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. נמצא, שעקר ההולדה על ידי אמונת חכמים שהוא בחינת אשה יראת ה' שעל ידי זה זוכין לשבת שהוא שעת דווגא, וזוכין לשלום שעקר ההולדה בא משם כנ"ל. (כא) ועקר שלמות השלום כשהוא בבחינת שלום שיש לו פה, ועל כן צריך לקרות את התורה, שהוא בחינת שלום, בפה דיקא, כדי שיהיה בבחינת שלום שיש לו פה, שזה עקר השלום כנ"ל, ואז דיקא זוכין לחיים בבחינת כי חיים הם למוציאיהם בפה דיקא, כי עקר החיים מקבלין על ידי שלום דיקא, כמו שכתוב, "שים שלום טובה וברכה וחיים". וכמו שכתוב, "כי ארך ימים ושנות חיים ושלום". כי עקר השלום כשמתחברין שני הפכים, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר וזה נמשך על ידי אמונת חכמים תורה שבעל פה, כי על ידי החכמים שמחברין ומיחדין תורה שבעל פה עם תורה שבכתב, שהם בחינת חסדים וגבורות, על ידי זה מתחברין כל הפכים ונעשה שלום ביניהם ומשם עקר החיים, כי עקר החיים על ידי התחברות הנשמה עם הגוף שהם שני הפכים, ועל ידי שלום מתחברין יחד, הנשמה והגוף וזוכין לחיים. נמצא, שעקר החיים על ידי השלום ועקר השלום כשהוא בחינת שלום שיש לו פה, וזהו כי חיים הם למוציאיהם בפה דיקא כנ"ל.

חור"מ מצרנות ד' אות ב' ג' (ב) כי עקר התהוות של כל העולם ומלואו הוא מהארבעה יסודות אש רוח מים עפר, כי ה' יתברך ברא הארבעה יסודות ומהם הרכיב והמויג כל העולם ומלואו, שהם דומם צומח חי מדבר, שבכל אחד מערבים כל הארבעה יסודות רק שבדומם העקר הוא בחינת עפר ובו כלולים השאר. והצומח עקרו בבחינת מים וכו', אבל כל אחד כלול מכלם כמובא כל זה בספרים. ועקר קיום כל הדברים שנתהוו מהארבעה יסודות הוא על ידי סדר ההרכבה שנתמוגז ונרכבו במוגז השווה כפי הראוי לאותו הדבר, כי הארבעה יסודות כל אחד ואחד משנה הרבה מחברו, כי העפר משנה מאד מרוח ואויר, ואש ממים וכן כלם רק ה' יתברך בחכמתו הנפלאה בראם בחכמה כזאת שיוכלו להתערב ולהתמוגז זה עם זה עד שיתהוו מהם כל הדברים שבעולם ויתקיימו ויחיו כל זמן קיומם עד שיגיע הזמן שיכלו ואז חוזרין ומתפרדין הארבעה יסודות כל אחד למקומו, שזהו עקר בחינת המיתה והכליון וההפסד של כל הדברים כידוע. ועל כן ברא ה' יתברך כחות ממצעים בין הארבעה יסודות כדי שיוכלו להתמוגז זה עם זה, כי עפר קר ויבש ומים שסמוך לו הוא קר ולח ויש לו שיכות עם העפר על ידי ששניהם קרים וכן מים הוא קר ולח ורוח לח וחם וכו', כמבאר בספרים. נמצא, שעקר קיום כל הדברים שבעולם שנתהוו מהארבעה יסודות עקר קיומם על ידי החבור וההרכבה שלהם כשהם ממוזגים במוגז השווה כפי הראוי לאותו הדבר. **על כן עקר קיום כל העולם ומלואו הוא על ידי בחינת היסוד הפשוט שהוא הצדיק יסוד עולם**, כי הוא מחיה ומקים כלם, כי ממוגז נמשכין כלם והוא מחברם ומרכיבם וממוזגם יחד במוגז השווה ועושה שלום ביניהם שעל ידי זה עקר קיום כל הדברים כנ"ל. כי מחמת שהוא בבחינת יסוד הפשוט, שהוא פשוט בתכלית הפשיטות בלי שום שנוי כלל, על כן הוא יכול לחבר כלם ולכללם יחד למזוג במוגז השווה ולעשות שלום ביניהם, אף על פי שהם משנים מאד כל אחד מחברו וכוחותם מהפכים זה מזה, אף על פי כן מאחר שבאמת כל כוחותם המשנים נמשכין מייסוד הפשוט שאין בו שום שנוי, ושם שרש כל הארבעה יסודות עם כל כוחותם, על כן הוא מאיר בהם וממשיך בהם כח פשיטותו. ועל ידי זה עושה שלום ביניהם וממוזגם במוגז השווה שזה עקר קיום כל הדברים שבעולם, כי כל זמן שהארבעה יסודות מחברים יחד באיזה דבר ומתנהגים במוגז השווה אזי יש קיום וחיות לאותו הדבר, אבל כשנתבלבל הסדר שביניהם ומתגבר יסוד אחד על חברו מזה נפסדים ונתקלקלים ונכלים, כי הכליון הוא פרוד הארבעה יסודות וכנ"ל. ועל כן כל החולאת שבאדם בא על ידי מחלקת הארבעה יסודות שאין מתנהגים במוגז השווה, חס ושולם, ומתגבר יסוד אחד על חברו כידוע וכמובא מזה בדברי אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה: (ג) נמצא, שעקר קיום כל הדברים שבעולם הוא על ידי השלום שנעשה על ידי הצדיק יסוד עולם

שהוא בחינת ברית שלום שהוא בחינת יסוד הפשוט וכנ"ל ועל כן לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. כי אפילו בגשמיות עקר קיום כל הדברים שנתהוה מארבעה יסודות הוא על ידי השלום, דהינו על ידי שמתנהגים היסודות במזג הטהור ואין אחד חוץ לגבולו ואינו מתגבר נגד חברו וזה נעשה על ידי הצדיק יסוד עולם וכו' שעל ידו עקר השלום כנ"ל. מכל שכן ברוחניות לענין המדות הנמשכין מהארבעה יסודות וכל מדה כלולה מכלם וצריכין לידע איך להתנהג בכל מדה לברר הטוב ממנה ולבער הרע שבדאי אי אפשר לידע איך להתנהג בכל המדות כי אם על ידי הצדיק האמת שהוא בחינת יסוד הפשוט, שהוא בחינת הנהר היוצא מעדן וכו', שהוא משקה את הגן דא אורייתא שכלולה מכל המדות, שאי אפשר לידע איך להתנהג בכל המדות שהם כלל כל התורה אשר היא חיינו וחיות כל הדברים שבעולם כי אם על ידי הצדיק יסוד עולם, שהוא יסוד כל המדות הנמשכין מארבעה יסודות, שהוא יודע למזגם ולחברם ולעשות שלום ביניהם לברר מכל מדה ומדה הטוב מהם ולהתנהג בהם במזג הטהור, הכל בעתו ובזמנו באופן שיתקיים ויחיה חיים אמתיים על פי התורה, שזה עקר החיות של כל העולמות שכלולים מארבעה יסודות. כי גם העולמות העליונים הם בבחינת הארבעה יסודות שהם בחינת ארבע אותיות השם, כמובא בכתבים שארבעה עולמות אבי"ע (אצילות בריאה יצירה עשיה) הם בחינת שרש הארבעה יסודות ששרשם ארבע אותיות השם, עין שם. .... ועל כן שנאוי המחלקת מאד, בפרט כשחולקין, חס ושלום, על צדיק האמת וכשרי הדור, כי כפי המחלקת שחולק אחד עם חברו כן נעשה פרוד בין הארבעה יסודות, כי נתקלקל השלום שביניהם על ידי שנתעורר מחלקת בין בני אדם, כי כל אדם ואדם יש לו אחיזה באות מיחד ובמדה מיחית וביסוד פרטי אף על פי שכל אדם כלול מכל הארבעה יסודות ומכל המדות, אף על פי כן עקר אחיזתו ביסוד פרטי ובמדה מיחדת. ועל כן יש שנויים גדולים בטבעי בני אדם ובמדותיהם, כי זה כנגד חברו בחינת אש וחברו, בחינת מים כנגדו וצריכין שיהיה שלום ביניהם, כי עקר השלום הוא בין שני הפכים (כמו שכתב אדוננו מורנו ורבונו לברכה במקום אחר). אבל כשנתעורר, חס ושלום, מחלקת ביניהם אזי נתעורר מחלקת בשרשי היסודות שהם נאחזין בהם. וכשנעשה מחלקת בין היסודות מזה באין, חס ושלום, כל החרבנות וכל החולאת, חס ושלום, וכו', רחמנא לצלן, כי הכל כפי פרוד הארבעה יסודות, חס ושלום, כי כשאין הארבעה יסודות מתנהגין במזג הטהור, חס ושלום, אזי הם מצרים זה לזה וכל אחד ואחד נעשה מצר לחברו, כי מתגבר האש כנגד המים והמים נגד האש וכן השאר. ומזה כל החרבנות וכל הצרות, חס ושלום. וזה בחינת חרבן בית המקדש שהתגברו מאורי אש כנגד מאורי אור והחריבו את הבית המקדש והכל על ידי שפגמו בהארבעה יסודות במדותיהם ותאוותיהם הרעות והעקר על ידי המחלקת, ובפרט שחלקו על צדיק אמת. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת ק"ט), לא חרבה ירושלים עד שהשוו בה קטן וגדול ובוו תלמידי חכמים וכו'. וגם אמרו שעקר חרבן בית שני היה על ידי שנאת חנם, כי על ידי שנאה ומחלקת, בפרט כשחולקין על צדיק אמת שמהם עקר החבור וההרכבה של הארבעה יסודות שזה עקר קיום הכל כנ"ל, וכשחולקין עליהם אזי נעשה מחלקת בין הארבעה יסודות ואזי מצרים זה לזה ומזה באים כל החרבנות, חס ושלום, ועל ידי זה נחרב הבית המקדש.

ח"מ נזיקין ד' אות לב (לב) וזה בחינת זה בא בחינתו וזה בא בקורתו וכו' וכן זה בא בנרו וזה בפשתנו שתפס התנא בדיני נזיקין ענינים אלו שהם הפכים זה לזה. כי עקר השלום הוא בין שני הפכים, (כמבאר במקום אחר). כי ה' יתברך ברא את העולם בכמה וכמה שנויים לאין מספר כגון קר וחם, רך וקשה וכו'. וכן בני האדם משנים בדעותיהם מאד, כי כמו שהם משנים בצורותיהם כך הם משנים בדעותיהם, כמו שכתוב במדרש פרשת פינחס, וכל זה בשביל להשיג ולהכיר אותו יתברך על ידי זה דיקא, כי כל השנויים ממשכין מבחינת הצמצומים הנ"ל, שהם המדות והספירות שבהם צמצם אלקותו בכמה שלילים נפלאים עד שנתהוה המדות שהם נראים כהפכים זה מזה שזה חסד וזה גבורה וכו', זה דין וזה רחמים וכו'. ומשם נשתלשלו ונתהוה כל העולמות וכל הברואים ומשם נמשכין כל השנויים שיש בהם. ועקר קיום הבריאה על ידי השלום וההכרעה בין המדות כידוע. וכן בכל הדברים שבעולם שנבראו מארבעה יסודות, אש, רוח, מים, עפר, שהם בטבעם כהפכים זה מזה, זה קר וזה חם וכו'. ועקר קיום וחיות כל דבר מדומם צומח חי מדבר כשהיסודות ממזגים בו במזג הטהור ההכרעה ושלום בין היסודות, כי כשחס ושלום מתגבר יסוד אחד נגד חברו הוא חרבן הדבר והריסתו, כמו כן הוא ברוחניות שעקר כל הצמצומים שעל ידם היה כל הבריאה שהכל כאשר לכל לא היה כי אם כדי להשיג השגות אלקות כנ"ל שאי אפשר לבוא להשגת אלקות כי אם כשזוכין לכלל כל הצמצומים יחד להכריע ולתוך השלום ביניהם. כמו שבלמוד הפשוט בגמרא מפרשים פרוש תוספות אי אפשר לחדש שום דבר ולברר הדין כי אם כשיודעין להכריע בין כל הסברות ההפוכות ולתוך השלום בין כל הקשיות והסתירות שאז דיקא נולד החדוש, דיקא על ידי שהיה קשה כמה קשיות וסתירות וזכה לבוא על סברא לתרץ ולישב הכל ולעשות שלום בין כל הסתירות על ידי זה נולד החדוש ונתברר הדין לאמתו, כמו כן בענין השגות אלקות שהיא פנימיות התורה אי אפשר לבוא לשום השגה כי אם כשיודעין להכריע וליחד כל המדות והשכליים והצמצומים שנראים כהפכים חס ושלום, להכריע ביניהם ולכללם יחד כראוי שאז דיקא באים להשגת אלקות. נמצא, שעקר השגת אלקות הוא על ידי השלום. ועל כן גדול מעלת השלום בין אדם לחברו, כי כל אחד מישראל הוא צמצום ושכל מיחד ועל כן דעתו משנה מחברו, אבל צריכין שיכללו יחד באהבה שיבואו לידי הכרעה ושלום ואז דיקא על ידי שיכללו כל השנויים דעות יחד על ידי זה דיקא יזכו להשגות אלקות שנמשך על ידי ההכרעה והשלום בין הצמצומים וכנ"ל: אבל כשפוגעין זה בזה ואין נוהרין זה מזה והולך אחד נגד חברו אזי נזק אחד מחברו. וכן בכל הדברים שבעולם להורות שכל הדברים שבעולם שהם הפכים זה מזה כלם צריכים להעולם רק שיהיו להתנהג בהם במזג הטהור ואז כל אחד מועיל ומסיע לחברו ועל ידי כלם יחד באים אל תכלית המכון בגשמיות וברוחניות. על כן צריכין לזהר מאד שלא ילך אחד נגד חברו בלי הכרעה ושלום שאז יזיקו זה את זה ויתקלקל המכון: ומזה יבין האדם לכלל הדברים שבעולם שצריך להתרחק מאד ממחלקת ולבלי לבקש קנאה ושנאה על חברו, אדרבא ישתדל בכל כחו לדון את חברו לכף זכות. ... ומזה יכולין להבין בכל הדברים שבעולם שבעולם צריך לרדף אחר השלום ולדון את חברו לכף זכות ולא יאמר פלוני יקפח פרנסתו כי לזה רשות לעשות המשא ומתן ולזה רשות ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ולעולם יעבר האדם על מדותיו ובוזה ניצל מכל מיני הזקות ומחלקת. ולא לילך נגד חברו דיקא כמו שחברו הולך כנגדו עד שיוקו זה את זה. ואפלו אם הוא באפן שחברו יתחייב בדין טוב יותר לברך מדינא ודינא וימתין הוא במקומו ויותר לחברו שילך תחלה כדי שלא יבוא לידי ריב ודין ומחלקת. כי טוב לסבל איזה מניעת רוח או איזה הפסד מלבוא לידי מחלקת שופסידו הרבה יותר בכפלי כפלים, מכל שכן וכל שכן מחלקת ושנאת חנם בשביל כבוד ונצחון בעלמא שאובד מאה פרנסות בחנם, כי אין העולם מתקים אלא על השלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:

שיחות השייך לתורה זו

מכתב שכתב הרב יצחק קראקווסקי מעיר אטאוצק

...אכתוב לך איזה הערות שנופל בדעתי בעת הכתיבה על הסדר שכתבתי לך את בריתי שלום שכתוב ואו קטיעה וכתבו כי לכן כתיב ואו קטיעה כי יעקב כתיב פ"א בואו מלא וע"כ כתיב כאן ואו קטיעה, והוא קשה הבנה. אך יתיישב ע"פ המבואר בהתורה פ' כי מסירת נפש נמשך מחמת שוא"ו א"א לקרוא בלא הוא"ו שניה, והוא"ו הראשונה הוא יעקב והשניה הוא יוסף ומסירת נפש נמשך מוא"ו שניה שהוא יוסף וזה הוא בחי' שלום גבורות וחסדים ע"ש הענין הנפלא. והוא"ו שניה הוא וא"ו קטיעה שהוא רק נמשך אחר הראשון. ופנחס מסר נפשו ולכן כתיב וא"ו קטיעה שמשם נמשך מסירת הנפש וכתוב זה בתיבת שלום, כי זהו הוא שלום. וביעקב כתיב פ"א מלא כי הוא וא"ו הראשונה ע"ש כל התורה ותבין כי קצתתי.

ובאמת השני ואוין הם ששה חסד וששה דין ושלוש הוא המכריע בינם, שזהו גירסת האר"י לומר וכאן שני כתובים המכחישים וא"ז בין שני עשר מדות יש שני כתובים מכחישים ששה חסד וששה דין והמדה שלשה עשר הוא זה בעצמו עד שבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם שהם הי"ב שבטים שהם הואוין שיוסף הוא המכריע שלום, וזה שששה שבטים כפל שמם וששה לא כפל וכתבו שהחזקים כפל שמם והחלשים לא כפל. וזה בעצמו השני ואוין. וזה שאומרים יגלי לך טעמי דבתריסר (נהמי) דאינון את בשמיה כפילה וקלישה, היינו הי"ב חלות הם אות וא"ז שהוא שני ואוין כי א"א לקרות וא"ז בלא וא"ז שניה, והם כפילה שכפל שמם. וקלישה החלשים, ויוסף הוא השליט שביניהם, ומסירת נפש הוא שלום ע"ש כי הוא שלהובין דרחימה כי מסירת הנפש נמשך מאהבה והואו בעצמו גבורה ע"ש.

וזה הוא אפשר ענין אהבה רבה הנזכרת בוהר פרשת בראשית א"ר אליעזר אהבה רבה היינו אהבה שלימותא בשלימו דתרין סטרין וזה שא"ל אימא ברי קמי רבי פנחס בן יאיר דהא איהו בהאי דרגא קאים ורבי פנחס בן יאיר הוא פנחס וקאים בהאי דרגא אהבה רבה, ואפשר לכן נתנו לו כהונת עולם לו ולזרעו אחריו כי כהונת עולם הוא אהבת עולם. ואיתא בוהר פרשת ואתחנן מאי טעמא איקרי אהבה רבה בגין דקאים האי אהבה מתקשר בעלמא עלאה אהבת עולם דא רזא דעלמא תתאה בלא פרודא ע"ש שמקושר אהבת עולם באהבה רבה. ועוד מדבר שם ממסירת הנפש אברהם מסר נפשיה לגביה, ואברהם קאים בעשר נסיונות בגין דאתקשר ואתדבק בימינא דקב"ה דאיהו אהבה רבה: ואפשר כי במסירת הנפש מקודם אהבה וע"י האהבה מתגבר גבורה שבחסד, ולכן כתיב בדין היה שיטול שכרו, כי השכר הוא אהבה כידוע והשכר הוא בדין מדה כנגד מדה כמו שהאהבה שלו היתה בגבורה ומסירת הנפש.

ועיין בהתורה ס' ל"ט שהגרים נמשכין מגבורות כי אין להם חסדים מצד האב. ולכן היו השבטים אומרים בן בנו של יתרו שפיטם עגלים, ולכן מצד הגבורות שלו עושה נקמה בזמרי. וזה פגם כשאין ממתק הגבורות שבו, אבל הכתוב מעיד בן אלעזר בן אהרן שהיה לו חסדים מצד האב ובפרט בן אהרן הכהן שהוא חסד אהבה וקמץ הכהן. אבל הנקמה והגבורה היתה מאהבה בעצמה שזהו שלום מסירת נפש שמתגבר ע"י שלהובין דרחימותא. וזה דכתיב תחת אשר קנא לאלקיו כי עיין בוהר ויחי קשה כשאול קנאה כל מאן דרחים ולא קשור עמיה קנאה לאו רחימותיה רחימותא, כיון דקני האי רחימותא אשתלים, וזה דכתיב את בריתי שלום ודרש ה' שלם ותבין. והלשון לאלקיו כי בכל פעם בתיקון הברית כתיב לשון מבשרי אחזה אלוך ופירש רבינו כי ע"י תיקון הברית נתקשר באלקות וזה הלשון אלוך עיין בהתורה כ"ג וזה ג"כ הלשון לאלקיו. ועיין בתיקונים שהוא ג' אהבה ג' אחד ובראשית ג' אהבה והוא מאמר סתום ע"ש.

וע"י מסירת הנפש מבטל חיותו כי פרחא ממנו נשמתו ובודאי עלה למאמר סתום ומשם נמשך חיות חדש כי שם שלום בין כל המדות, כי בהפעולה יש שינוי בין הדברים יש שמזגם חסד ויש שמזגם דין, אבל בהשורש שם יש שלום בבחינת שמפרש בעש"ט ז"ל עושה שלום מצד העושה הוא שלום, כך מצד המעשה יש שינוי, בחינת יוסף שלום בין השבטים בחינת כאן שני כתובים מכחישים עד שיבוא הכתוב הג' ויכריע.

חצות בין ששה שעות הראשונים ובין שניהם.

ולכן בשבת דמותר להזכיר שם הכוני בבית המרחץ דהיינו חנון רחום אבל לא שם העצם והזכיר דאסור להזכיר שלום, והקשה המהרש"א שם ונרחק מאוד, אבל יתיישב כי כל שם יש לה מדה בפני עצמה אבל השלום בין המדות זה הוא רק בהעצם, כי העצם כולל המדות ועושה שלום ביניהם, **וע"כ שלום אין שם תואר רק שם העצם** כי אין הוא מדה בפני עצמה רק כולל כל המדות, והברית הוא שלם כי לתיקון הברית צריך שלא יתפשטו החסדים לחוץ רק גבורה שבחסד שזה שלום, ולתיקון הברית צריך מסירת הנפש, כי מסירת הנפש הוא ג"כ שלום אהבה מתחילה ואח"כ מתגבר, ופנחס מסר נפשו ובפרט על תיקון הברית לכן ניתן לו את בריתי שלום והדבר שלו לא יהיה נפסק לעולם כהונת עולם לו ולזרעו אחריו מיין פאיריל ועט טליען ביו משיח ועט קומען,

ועיין בהתורה ח' תקעו תוכחה שפנחס התפלל תפלה בבחי' דין עשה פלילות עם קונו, וזה הלשון בדין היה שיטול שכרו בדין דייקא,

ועיין שם (תורה פ) ששלום הוא היחוד בין המחשבה והדיבור וזה הוא כלי מחזיק ברכה לא מצא אלא השלום, כי שלום הוא זה בין הכלי ובין הברכה כי הכלי יכול להכיל האור שבתוכו, וזה החילוק בין עולם התווה ועולם התיקון כי מבואר בכתבים כי בהתווה יש אותיות גבוהים יותר מבעולם התיקון רק הכלים צרים שם וקטנים ואינם יכולים להכיל את האור, אבל בעולם התיקון הכלים רחבים.

וע"כ נכנס בפנחס נשמת נדב ואביהו כי הם נסתלקו מרובי אור שהכלים לא יכלו להכיל האור ונשברו הכלים, אבל בפנחס את בריתי שלום כלי מחזיק ברכה שהאור נצטייר בהכלי לטובה,

וזה אפשר ענין לוחות שניות כי הלוחות ארכן וא"ו והלוחות שניות הם הוא"ו שניה ועיין בהתורה הנ"ל (תורה פ) על הפסוק נדחי ישראל יכנס כי הוא"ו שניה נתעורר רק כשורצין לדחות אותו לגמרי מהנקודה של יהדות ע"ש ולכן שיבר משה הלוחות ועשה ק"ו מבן נכר של פסח ואז נתעורר הלוחות שניות, ולכן בהלוחות ראשונות היה שני לוחות כי כל בחינה כלולה מהכל כידוע, ולכן באחד היה מצות עשה ששה חסדים ובהשניה ל"ט ששה גבורות.

וההוספות תירצו שם הקושיא מ"ש שלום משאר שם כנוי כי בהשאר הפירוש שעושה לו אבל שלום הוא הכולל לכל אדם ונרחק שם המהרש"א ששלום ג"כ יכול להיות שלי[ו]ן[ו]מו אך לפי שפירש רבינו ששלום הוא שלא יהא שנוי בין המדות ובין בני אדם מוכרח להיות ששלום הוא כולל, ושלום אמר לא יברא כי האדם (העולם) מלא קטטות כי כל דבר שבעולם יש לה שנוי מדות אך השלום למעלה מהעולם כי בהשורש נכללין כל המדות ופנחס זכה להשלום מחמת שמסר נפשו ונסתלק מהעולם להשורש ששם שלום בין המדות פרחא נשמתו כי מסירת נפש הוא שלום וא"ו שניה בין רחימותא ובין הגבורות,

ועיין בתיקונים הנ"ל, שוא"ו גי' אחד וגם אהבה גי' אחד, ולכן המסירת נפש הוא באחד, ואח"כ אומרים ואהבת שהאהבה יתפשט בכל נפשך שהוא הגבורה כמו שכתוב בהתורה הנ"ל (תורה פ) והכל מאחד שגי' וא"ו כמבואר בתקונים

ולכן ר' עקיבה שמסר נפשו באחד דרש ואוין כמו שאיתא כמו שדרש אתין דרש ואוין ותיבת אחד בעצמו הוא השלום בין המדות כי חיד' הם הי"ב מדות והאל"ף הוא הכולל בין המדות, יוסף המדה שלוש עשר גי' אחד כי נעשה מהכל אחד שלום הוא אחד.

ועיין בהתורה הנ"ל על בונה ירושלים ה' שזה הוא בחי' הוי' ע"ש ולכן יוסף גי' ששה הויות נגד הוא"ו הנ"ל ויעקב גי' שבעה הויות כי הוא"ו נקרא מעצמו וזה בעצמו ג"כ הוי' כי הששת ימים נכללים בשביעי ויצחק גי' שמונה הויות כי מסר

נפשו ופרחה נשמתו ועלה להשורש שהוא למעלה מן המדות כמו מילה שהוא לחי"ת מסירת נפש שעולה לחית. ומן יצחק שהוא מסירת נפש הגבורה הנמשך מהחסד אהבה בחינת יצחק בן אברהם ועם יעקב שהוא השלום בין המדות כי ע"י מסירת נפש הגבורה הנמשך מרחימותא נעשה שלום שני ואוין ע"ש ולכן מן יצחק בן אברהם שמסר נפשו נולד יעקב כי כשיצאין מהמדות במסירת נפש אח"כ כשהולכין בחזרה להמדות כי מוכרח להיות ברצוא ושוב נעשה שלום בין המדות אף שבהמדות יש שנוי נמשך שלום מהשורש

ולכן פינחס גי' יצחק כן איתא בוורר שבשעת מסירת הנפש נתוסף בו או גימ' יצחק ע"ש ואח"כ הנני נותן לו בריתי שלום כשחזר לחיותו להמדות ימיו נעשה שלום בוא"ו קטיעה שהולכים השני ואוים כי אח"כ נולדו יעקב ויוסף.

רבי שמעון היה במערה י"ב שנה שהם השני ואוין שמשם נמשך מסירת נפש והוא מסר נפשו או ואח"כ כשיצאו בכל מקום שראה נשרף אמר חזרו למערכתם ובהשנה י"ג שהוא השלום בין המדות ואז סבל הכל וזה הלשון חזרו ורבי אליעזר (כ"מ שראה וכ') נשרף והוא רפא שנעשה שלום בין השני מדות חסד וגבורה ואח"כ ראה איש שהי' לו שני מדאני אסא נגד זכור ושמור ויתבי דעתי כי זה בעצמו זכור ושמור חו"ג. (חסר הסוף) (עד כאן העתקת מכתבו של רבי יצחק קראקווקסי. מקובץ מכתבים שארית ישראל הדפיס רבי נתן דוד קניג ז"ל מכתב קב)

עד כאן השיחות

הקרמה

בתורה זו מלמד אותנו רבנו כיצד להתפלל בלי מחשבות זרות, וכבר דיבר מזה בתורה מו תנינא שצריך לזה מלחמה גדולה במחשבות זרות, ומסירות נפש בבחי' עליך הורגנו כל היום. וכבר דבר מזה הבעש"ט/כ"ו שהוא חסד גדול שאחרי התפלה נשאר חי וכיו"ב. אלא שקצת צ"ע הרי המחשבה זרה נכנסת בלא בחירה, וכשמצליח לכוון היא לא נמצאת, ולפתע פתאם היא כאן. ועיין תורה רלג/ו איזה תענוג גדול יש להקב"ה מעצם המלחמה הזו, ועי"ש/ו ובתורה נ' תנינא/ו שיש כח לאדם להטות מחשבתו כרצונו והכלל שא"א לשתי מחשבות להיות כאחת וכשמטה מחשבתו לרצונו ממילא נדחית המחשבה זרה. ועיין תורה נא תנינא/ו שכשאדם מתעקש במלחמה הזו אזי אחרי כמה פעמים אזי היצר הרע מתייאש ומסתלק.

³ **עיין תורה מו תנינא** – וכן בתפלה איתא במדרש הנעלם (חיי שרה דף קכד:), שהיא בחינת, "כי עליך הרגנו כל היום" וכו', הינו מסירת נפש. כי צריך ויגיעה גדולה ומלחמה גדולה עם המחשבות והבלבולים, ותחבולות לנוס ולברח מהם, ועל זה נאמר: "כי עליך הרגנו" וכו', כמובא במדרש הנעלם, נמצא שהוא מסירת נפש, וכן כיוצא בזה:

עיין בעל שם טוב עה"ת פרשת נח אות מא. יחשוב קודם התפילה שהוא מוכן למות באותה התפילה, מחמת גודל הכוונה, ויש מכוונים כל כך עד שפעמים בטבע היה יכול למות בשתים או בשלש תיבות שאומר לפניו יתברך שמו, וכשיחשוב כך, יאמר בלבו למה לי איזה פנייה וגאווה, באותה תפילה, כיון שבדעתו אפילו למות אחר שתיים או שלש תיבות, ובאמת הוא חסד גדול מה' יתברך, שנותן לו כח ומשלים התפילה והוא חי: (צוואת הריב"ש דף ד' ע"ב ודף ו' ע"א)

ושם אות מב – זה חסד גדול מה' יתברך שאדם חי אחר התפילה, שלפי דרך הטבע היה לו למות מחמת שמפסיד כוחו, כי נתן כוחו בהתפילה, כל כך, מכח הכוונה הגדולה שהוא מכוון: (בריש ליקוטים יקרים, צוואת הריב"ש דף ד' ע"ב)

ושם אות מג – בשם הבעל שם טוב ז"ל, שאמר שנס גדול הוא כשאדם חי אחר התפילה, שלא יצאה נשמתו מגודל הדביקות: (שפתי צדיקים פרשת בשלח)

ועיין חיי מוהר"ן סימן תקצח – פעם אחת עמדנו לפניו והגיע זמן סעדת הלילה והיה רוצה לאכול עמנו יחד ואני לא התפללתי ערבית עדין, והתחלתי להשמיט ממנו ומן העולם שעמדו לפניו כדי לילך ולהתפלל ערבית. והוא זכרונו לברכה ראה זאת ושאל מה זאת והשיבו לו כי לא התפלל ערבית עדין. ענה ואמר איך אנו יכולין להמתין עליו עד שיתפלל, כי מי יודע מה יהיה נעשה ממנו על ידי התפלה, כי תפלה צריכין להתפלל במסירת נפש. ואם בן מי יודע מה יהיה נעשה ממנו. והבן הדברים כי בך צריכין באמת להתפלל במסירת נפש בזה ובבטול בזה עד שיוכל להיות שיהיה נעשה ממנו ענין אחר לגמרי על ידי התפלה:

³ **תורה רלג** – כשמתגברים על האדם מחשבות רעות והרהורים, והוא מתחזק ומתגבר עליהם ומנצח אותם, יש להקדוש ברוך הוא תענוג גדול מזה. והוא יקר מאד בעיני השם יתברך, כמשל שיש אצל המלכים לפעמים ביומא דפגרא, הם מניחין כמה חיות שניצחו זה עם זה, והם עומדים ומסתכלים ויש להם תענוג גדול מן הנצחון, כמו כן המחשבות הם באים מבחינת החיות (א). ומחשבות קדושות הם בחינת חיות שהורות, ומחשבות רעות הם בחינת חיות טמאות, ומניחים בכונה מלמעלה שניצחו זה עם זה, ויש להקדוש ברוך הוא תענוג גדול כשהאדם מתגבר על החיות טמאות ומנצח אותם:

¹ **תורה רלג** – הכלל שאי אפשר בשום אופן בעולם שיהיו שני מחשבות ביחד בפעם אחד. על בן בקל יכולין לגרש מחשבות רעות רק בשב ואל תעשה, דהינו שלא לחשב אותו המחשבה רק לחשב איזה מחשבה אחרת בתורה או עבודה או אפלו משא ומתן, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן. וכבר מבאר במקום אחר (לעיל בסימן ע"ב): שאין צריכין לעשות מלחמה ולנענע ראשו אנה ואנה כדי לגרש המחשבות רעות כי אין זה מועיל כלל, אדרבא על ידי זה מתגברים יותר רק לבלי להשיג עליהם כלל, רק לעשות את שלו במה שהוא עוסק בתורה או תפלה או משא ומתן, ולבלי להסתכל לאחוריו כלל ועל ידי זה ממילא תסתלק:

¹¹ **תורה נ תנינא** – המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה, וכמבאר במקום אחר, שאי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד כלל, ואפלו אם לפעמים הולכת מחשבתו ופורחת ומשוטטת בדברים אחרים וזרים, הוא ביד האדם לחזור ולהטותה בעל כרחו אל הדרך הישר, לחשב מה שראוי. והוא ממש כמו סוס שפונה מן הדרך וסר לדרך אחר, שתופסין אותו באפסר וכיוצא, ומחזירין אותו בעל כרחו אל הדרך הישר, כמו כן במחשבה ממש, שיכולין לתפסה בעל כרחו להשיבה אל הדרך הראוי:

¹ **תורה נא תנינא** – היצר הרע נוקש באדם בכל פעם ומעוררו למה שמעוררו. ואף אם אין האדם שומע לו ופונה ערף ממנו, אף על פי כן הוא נוקש בו עוד פעם שני ושלישי ורביעי ויותר. אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן נגד היצר הרע, ואינו פונה אליו כלל, אזי היצר הרע מסתלק והולך לו. וכן בתפלה, בענין המחשבות הבאים לבלבל, הוא ממש כנ"ל, שהמחשבה באה כמה פעמים, פעם אחר

כאן רבנו נותן עיצה כיצד לנצח במלחמה הזו, דהיינו לחשוב שמחשבה זרה היא כמו עכו"ם שרוצה לאנוס אותי להמיר דתי ולהפריד אותי מהקב"ה/ו', וזה אפילו קל שבקלים מוכן למסור הנפש ולמות, כי כשישראל מרגיש שרוצים להעבירו על דת ולהפריד ממנו שם ישראל, מיד מתעורר בתוכו בחי' יוסף שבו, בחי' ברית שלום/ו', שמחבר הפכים, וע"י כח השלום שמתעורר בו לחברו לשם ישראל הוא גם מחבר הדבור לחכמה, וזוכה לדבור שהוא קדש דבור בחכמה תפלה בכוונה.

יסוד העצה בונה רבנו על מה שהשלום מחבר הפכים וכמבואר בשם הבעש"ט בספר תולדות יעקב יוסף/ו'. ועל פי הידוע שיוסף ע"י שעמד בניסיון שמירת הברית תיקן ספירת היסוד הנקראת שלום, והצדיק יסוד עולם ממנו נמשכים על הד' יסודות (תורה סו תנינא/ו' ותורה סו תנינא) ובלק"ה מצרנות/א' מבאר שהצדיק יסוד פשוט שרק בכוחו אפשר שיהיה חיבור בין הד' יסודות, ועיין עץ חיים שער מב/ב' שבין כל שני דברים הפכיים יש בהכרח דבר ממצע המחבר ביניהם, עוד מבואר שם/ו' שבין המאציל ונאצל בהכרח יש דבר ממצע הנקרא

פעם, לבלבל. וצריך להיות חזק לבלתי להסתפל עליה ככל ששם אפן, ואי תסתלק. ועיין במקום אחר מזה: לעיל סוף תורה עב, ותורה ל' אות ז', ושיחות הר"ן אות יב כו קכט, וחיי מוהר"ן תקלו.

ענין תורה קח – והרהור עכו"ם שן אצל כל אדם, הינו מה שמתחיל להתפלל בדבקות, או מתבודד את עצמו, ובאמצע התפלה או ההתבודדות נופל ממדרגתו, והו' בחינות הרהורי עכו"ם. כי כל הנפילות באין מחמת קלקול האמונה. וכשנתקלקל האמונה, נמצא מחזור פניו מהשם יתברך, כמו שכתוב (ישעיה א'): "נזורו אזור", והשם יתברך גם כן מסתיר פניו ממנו, נמצא הוא אזור באזור:

ברית שלום – צ"ע אם יש חילוק ביניהם, כי לכאורה ברית היא ששנים נעשים כשני חצאים של דר אחד. אבל שלום הוא שששארים שנים אבל אוחזים זה בזה. אבל אפשר לדחות שגם שלום אמית הוא התכללות זכ"ו. ועיין בפנים שרנו מביא ראייה מהוהר"ן ממלאך מיכאל וגבריאל ושם הם שנים שחיים יחדיו לעומת זה בתפלה צריך לחבר חכמה ודבור משמע שאחרי החיבור הם אחד דהיינו דבור בחכמה וכן בחז"ל שמים הם אש ומים ונעשים שמים משמע דבר אחד.

ענין בעש"ט עה"ת נחס אות ב' ומקור מים חיים שם אות ה' ומבואר שם עפ"י המחקרים שכל שני הפכים החיבור והשלום ביניהם הוא ע"י דבר הממצע וזו מעלת הצדיק.

וענין תולדות יעקב יוסף – פרשת שלח – אות יא – עוד יש לומר כי ענין מעלת הצדיק יסוד עולם הנקרא שלום, כי גורם לחבר ב' הפכים ונק' שלום, כנודע בענין המתווך שלום בין איש לרעהו, ומבשרי אחזה אלוה. ואפילו במצות הנוגע לדיבור לבד בלי מעשה, צריך יחוד וחיבור האותיות לצרפם לתיבות, וזה אי אפשר כי אם ע"י צדיק הממשיך שפע רוחניות הספירות עם אור א"ס שבתוכו, שהוא המייחד האותיות לחברן לתיבות, וכמו שכתבתי בהקדמה (סימן ב') כל העושה מצוה אחת וכו' יעו"ש. והנה האותיות של הדיבור נקרא כלי בעלי גבול ומדה הנק' יש, ומכל שכן במצות מעשיות כמו תפלין וטלית, הכלי נקרא יש, וצריך להמשיך בתוכו אור הרוחניות המחיה אותו הנק' אין, כי הוא נשמה הנמשך מא"ס חיי החיים, נגד ב' בחי' שעושה הצדיק בעה"ז בחייו, יאכל שכרו בעה"ב ב' מדריגות ג"כ. וז"ס להנחיל אהבי י"ש ואוצרותיהם אמלא, אני מעצמותי אין כביכול, שהוא אור הנשמה שבתוך האוצר, והכלי המחיה אותו והבן:

תורה סו תנינא – פי האדם נתינה מארבעה יסודות (א): אש, רוח, מים, עפר. וכל אלו הארבעה יסודות נמשכין מיסוד הפשוט, שהוא בחינת הצדיק, בחינת (משלי י'): "צדיק יסוד עולם". שהצדיק הוא בחינת יסוד הפשוט, שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות, בבחינת (פראשית ב'): "וַיִּנְהַר יֵצָא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן", ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. "וַיִּנְהַר יֵצָא מֵעֵדֶן" זה בחינת צדיק יסוד עולם, בחינת יסוד הפשוט, אשר משם יפרד הארבעה יסודות, שהם בחינת ארבעה ראשים כנ"ל. נמצא שכל נמשכין מהצדיק.

וענין לעיל לק"ה מצרנות ד' אות ב' ג' שהצדיק הוא יסוד חמישי הפשוט הממוג בין כל הד' יסודות שהם הפכיים מאד זה מזה ורק ע"י יסוד הפשוט אפשר שיתחברו וכל המציאות רוחנית וגשמית היא ע"י חיבור הד' יסודות וע"כ הצדיק יסוד עולם כולו.

עץ חיים שער מב פרק א מ"ב – אמנם בכל אלו הד' בחי' הפרטיות יש בחי' א' כוללת כולם והיא ממוצעת בין בחי' ובחי' הכוללת שתיהן דוגמא מ"ש חכמי הטבע כי בין הדומם והצומח הוא הקורא"לי הנקרא אלמוגים ובין הצומח והחי הוא אדני השדה הנזכר במסכת כלאים שהוא כמין כלב גדל בקרקע וטבורו נשרש בקרקע ויונק משם וכשחוחכין הטבור שלו מת ובין החי והמדבר הוא הקוף. וכעד"ו יש בכאן כי בין הבורא יתברך ובין הנברא שהיא הבחי' הכוללת הרוחניות יש בחי' באמצע אשר עליה נאמר בניס אתם לה' אלהיכם אני אמרתי אלקים אתם ונאמר ויעל אלקים מעל אברהם וארז"ל האבות הן הן המרכבה והכוונה כי יש ניצוץ קטן מאד שהוא ב' אלהות נמשך ממדרגה האחרונה שבבורא וזהו הניצוץ מתלבשת בכח ניצוץ א' נברא שהוא נשמה דקה במאד מאד ובניצוץ זה הנקרא יחידה יש בה שרשי ד' ב' הרוחניות שהם נרנ"ח וכן בין בחי' הרוחניות לבחי' הגוף יש בחי' א' כוללת שתיהן והוא בחי' רביעית דם של הנפש כי יש בה ניצוץ אחרון של הנפש שהוא הרביעית שבנפש פי' בחי' נפש שבנפש ולכן נקרא רביעית וזה הניצוץ מתלבש ברביעית דם הנזכר לעיל.

עץ חיים שער מב פרק א מ"ב – והענין הוא כי הא"ס נקרא אפס כי אין בו שום תפיסה שאין שם חומר ולא צורה כלל ואחריו יצא התהו והוא הכתר ואחריו יצא הבהו הכולל ד' יסודות חו"ב תו"מ. וביאור הדבר כי הנה בהכרח הוא שתהיה מדרה אמצעי בין המאציל אל הנאצל כי יש הרחק ביניהן כרחוק השמים מן הארץ ואין יאיר זה בזה ואין יברא זה את זה שהם ב' קצוות אם לא היה דבר ממוצע ביניהן ומחברם ויהיה בחי' קרובה אל המאציל וקרובה אל הנאצל והנה בחי' זו הוא כתר הנקרא תהו כי אין בו שום יסוד כי ע"כ אינו נרמז בשם הוי"ה כלל רק בקצוץ של יו"ד אמנם הוא בחינת אמצעי כנ"ל והוא כי הנה כתר הוא דוגמת החומר הקודם הנקרא היול"י שיש בו שורש כל הד' יסודות בכח ולא בפועל ולכן נקרא תהו כי הוא מתהא מחשבות בני אדם באמרם הנה אנחנו רואים שאין בו צורה כלל ועכ"ו אנחנו רואים שהוא נאצל ויש בו כח הד' צורות נמצא כי אפשר לקרוא א"ס ומאציל כמו שהוא דעת קצת המקובלים שהא"ס הוא הכתר ואפשר לקרואו בשם נאצל כי ודאי א"ס גדול ממנו וע"כ הוזהירו בו חכמים במופלא ממך אל תדרוש אמנם תכלית מה שאנו יכולים לדבר בו הוא כי הכתר הוא בחי' ממוצע ממאציל ונאצל והטעם הוא כי הבחינה היותר האחרונה מכל האפשר בא"ס הוא אשר האציל בחי' א' אשר בה שורש כל הי"ס בהעלם ודקות גדול שא"א להיות לנאצל יותר דקות ממנו כי תהו אשר למעלה ממנו אין עוד זולת האפס המוחלט כנ"ל

היולי הנרמז בקוצו של יוד שבשם הוי"ה, ומהנ"ל בתורה סו תנינא משמע ששם אחיותו של הצדיק. ומכח זה כווחו לעשות שלום והיא בחי' יוסף הצדיק המבואר כאן.

רבנו מדבר על בחי' השלום של יוסף ולא מזכיר שיוסף שומר הברית, שלכאורה זה עיקר המיוחד ביוסף הצדיק כמבואר בזוהר צדיק הוא מאן דנטר ברית. וכידוע שיוסף זכה לתקן ספירת היסוד כשעמד במסירות נפש בניסיון עם אשת פוטיפר. ונראה פשוט שאמנם הכוונה להדגיש את מדת השלום שיש בברית. אבל בוודאי הכוונה גם לתיקון הברית שיוסף הצדיק יסוד עולם, נקרא כך על שם שתיקן את מדת היסוד, וברית היא מרכבה ליסוד (תורה לד) ובספרי קבלה (שערי אורה) שספירת היסוד נקראת שלום. וגם בנגלה הברית נקרא שלום כמבואר בשבת קנב. משים שלום בבית בטל.

ונ"ל שעומק הכוונה כאן היא שבכל אחד מישראל ואפילו פושעי ישראל, שם ישראל שעליו הפירוש שעדין הוא קשור באיזה בחי' של ברית וקשר להקב"ה, והיא בחי' יוסף שנמצא בכל אחד מישראל, כי יוסף הוא חלק משם ישראל. ובאמת כל אחד מישראל כפי תיקון הברית שזכה כך גם בחי' יוסף שבו מתעורר ביותר שלהבת אהבה כשרוצים להפריד אותו מהקב"ה, והחידוש כאן שאפילו הקשר ברית הקלוש ביותר שיש עדיין לקל שבקלים ע"י ששם ישראל עליו, הקשר ברית הזה הוא מספיק חזק כדי שיהיה מוכן למסור נפשו למות ולבד שלא ימיר דתו. כי כמו שהאבות חקקו בכל אחד מישראל מדות טובות של רג"ב רחמנים מצד יעקב גומלי חסדים מצד אברהם ובישנים מצד יצחק, כך גם יוסף חקק בכל אחד מישראל וגם נמצא ניצוץ ממנו בכל אחד מישראל, שעל זה נאמר (ישעיה ס כא) "ועמך כולם צדיקים". וניצוץ יוסף הזה הוא המחבר כל יהודי בשלהבת אהבה להקב"ה, אלא שמי שהוא במדרגה נמוכה הניצוץ יוסף הזה נעלם בו מאד אבל מתגלית בכל עוז כשרוצים להפריד אותו לגמרי מהקב"ה. (ועל זה אמרו שיותר קל למות על קדוש השם מלחיות על קדוש השם)

כאמור מה שהשלום מחבר הפכים, נראה שהכוונה לברית שגדרה הוא ששנים נעשים כמו שני חצאים של דבר אחד, והיא תמיד בין לכל הפחות שנים, ובדרך כלל הם הפכים מאד כגון ישראל והקב"ה. ומצינו בתורה שאברהם כרת ברית עם ענר ממרא ואשכול ועם אבימלך. רבנו לא מבאר מדוע בחי' שלום בחי' יוסף מחבר הפכים. ולכאורה דייקא כיון שנקרא ברית, לכן מחבר הפכים, שזה מהות וגדר הברית. ואולי ברית היא כבר תוצאה של חיבור ההפכים ע"י השלום, שע"י שנים נעשים מחוברים כאחד, ולא שכח הברית לחבר. אבל מלשון התורה לכרות ברית משמע שהברית מחבר הפכים לכאורה כמו השלום. וכן מלשון התורה לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום, ולשון ברכה מבארים מלשון להבריך את הגפן, (שמכופף זמורה מעץ הגפן ותוחבו בקרקע ומרשי וגדל עץ חדש) דהיינו להוריד שפע מלמעלה לתוך כלי של שלום שיכול לחבר שפע רוחני לאדם גשמי, באופן שישאר בציוור טוב. ומבואר בתורה לו את ו' שע"י תיקון הברית מצייר את האור הפשוט הבא מלמעלה לטובה, וזוכה להבין נכון את הדבור של הצדיק. הרי שגם ברית הוא כלי מחזיק ברכה.

עוד אולי אפ"ל שכח השלום של היסוד הוא כיון שסילוקא דיסוד עד אבא ואמא כמבואר בתורה לו את ה' עפ"י הזוהר/י' לכן יש כח ביסוד להעלות כל דבר לשרשו ששם הכל בחי' אחת, או להוריד שכל שעל ידו גם הפכים נתפסים כאחד. ואע"פ שאבא ואמא לכאורה הם עדיין לא אחד אלא אריך אנפין שבכתר מעליהם שם הכל אחד. אפשר שאור החכמה המאיר בבינה ויורד ע"י היסוד יש בו כבר בחי' של השגת אחדות בין הפכים.

עוד לבאר מנין כח השלום לחבר הפכים של יוסף עיין לק"ה חו"מ מצרנות ד' אות ב' ג' שכל המציאות העולם גשמית ורוחנית מורכבת מד' יסודות כל מציאות בהרכב שונה אבל בכולם יש את כל הד' יסודות וכנראה בחוש שד' יסודות שונים זה מזה בתכלית ועל כן רק ע"י יסוד פשוט חמישי שהוא הצדיק יש אפשרות לעשות שלום ולחבר ביניהם, נמצא שצדיק יסוד עולם הוא בחי' השלום שנותן קיום לכל הבריאה בכל פרט שבה הקטן ביותר והגדול ביותר. ויוסף הצדיק יסוד עולם הוא היסוד הפשוט כח השלום לחבר את כל ההפכים שבעולם.

למעשה

עיקר העצה היא שהמתפלל צריך להרגיש בתוקף ועו שמחשבה זרה היא כמו עכו"ם הרוצה לאנסו להמיר דתו ולבטל ממנו שם ישראל (ספירת תפארת ו' קצוות הרמוז בפסוק ישראל אשר בך אתפאר). וא"א לקרא וו בלא ו' שני, לכן מיד מתעורר הו' השני, ו' החיבור של יוסף שמחובר לישראל, שהוא כח עצום של הוימאן יוסף בשלשלת, כשמאן יוסף במסירות נפש לשמוע לגבירתו אשת פוטיפר, ונחקק בכל אחד מישראל בבחי' הו' השני הממאן להפרד משם ישראל, מבחי' ישר-אל. ואזי מתעורר בשלהובין דרחימותא שלהבת אהבת ה' ומוכן למסור נפשו ולמות על קדוש ה'.

¹⁷ עיין זוהר משפטים דף קי סוף ע"א ותחילת ע"ב עה"פ משכיל לאיתן האורחי ובע"ח שער ט' סוף פ"ג. ובוזוהר הרקיע שם ועין ביאור האידרא זוטא קיח. ובאוצרות חיים שער הנקודים סוף פ"ט ד"ה ועתה צריך לתת טעם. בכל המ"מ האלה לא נזכר עד או"א אלא עד הדעת, וגם הלשון סילוקא דיסודא לא נמצא. עוד עיין לעיל תורה כט אות ד' ואות י'.

אבל כשבא למסור נפשו בפועל אזי מתעורר יצה"ר, רצון החיים שבנפש הבהמית שבו. וצריך התגברות. נמצא שהשלהבת האהבה היא חסדים שביוסף, אבל אח"כ שבא למסור נפשו בפועל מתגבר יצר החיים, ואזי מתגבר עליו בבחי' הגבורות שביוסף. כי יוסף בחי' שלום המחבר הפכים חסדים וגבורות. וע"י שניהם מוסר את נפשו שלא להתנתק מישראל, דהיינו לחבר ההפכים שהם ישראל ופושעי ישראל.

ואולי אפשר לומר שיצר החיים המתגבר ומעלים את האור הראשון של שלהבת אהבה של בחי' יוסף זה בחי' אור של בעל תשובה ובחי' אור של ליל הסדר/טו שהוא למעלה מהכלים, אבל בזמן קצר נעלם ולא נשאר אלא רשימו ממנו/טו שהוא הנותן כח להישאר עם הרצון הנפלא לא להתנתק אלא לכסוף להחזיר את האור הראשון. נמצא שבשעת מעשה של מסירות נפש עושה זאת מכח הרשימו.

דהיינו שבחי' השלום של יוסף, הוא אור עצום ונפלא, כח היסוד לעלות עד חכמה המאיר בבינה, להאיר משם אור פליאות חכמה, אור אהבה נפלא שמעורר קנאות עצומה בשלהבת אהבה, למאן להפרד מהקב"ה, שמכוחו נקרא שלום כי כוחו לעשות שלום בין הפכים. והוא כל כך גדול עד שאפילו הרשימו שלו לבד נקרא שלום שמחבר הפכים. רק החילוק הוא כשבחי' יוסף בעצמה מאירה לא צריך התגברות כי זה חסד השופע בו מבחי' יוסף שמתעורר בו כשרוצים להעבירו על דת, אבל כשנעלם האור ונשאר הרשימו אזי צריך התגברות על היצה"ר יצר החיים, והרשימו של יוסף גם הוא גדול מאד להתגבר על היצר ולמסור את הנפש על השלום והברית בינו להקב"ה.

קישויות

א. שלום בחי' יוסף מחבר הפכים – צ"ע הרי שלום אומרים זה לזה כנשפרדים וכשחוזרים להפגש ושואלים בשלומי של פלוני, וכשמזכירים אדם שנפטר אומרים עליו השלום, ועל התורה כתוב דרכיה דרכי שלום, ולא אומרים שלום בבית המרחץ כי הוא אחד משמותיו ית'.

ב. צ"ע מדוע כדי לזכות לבחי' יוסף שלום צריך להגיע למסירת נפש ולא כפשוטו שאת מדת יוסף מעוררים ע"י שמירת הברית? ונ"ל כי שמירת הברית היא מדרגה, וכאן מדבר מעצה לכל אדם אפילו פושעי ישראל. ויש קצת ראייה שדווקא נדחי ישראל על ידם נעשה השלום יותר, ממה שמביא את הכתוב בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס.

ג. כשרוצים לאנוס אפילו פושע ישראל להמיר דתו מיד מתעורר בחי' יוסף שבתוכו בשלהובין דרחימותא למסור הנפש, ואחר כך הוא מתגבר על יצרו ומוסר נפשו – צ"ע מדוע אחר כך ולא מיד? משמע שמרגע שרוצים לאנוס עד שבפועל באים להמיתו אם לא ימיר דתו, בזמן הזה מתגבר עליו יצרו, והוא מתגבר עליו, ומוסר נפשו. וצ"ע בזמן שלמעשה מוסר נפשו למות האם זה מאותו שלהובין דרחימותא של יוסף שהתעורר בו בתחילה או שבאמת היצר כיבה את ההתלהבות הראשונה ונשאר בו רק הרשימו שלו ומכח הרשימו הוא מוסר נפשו. ומלשון התורה "ואח"כ מתגבר על יצרו" נראה שדייקא כיון שזה אח"כ, לכן כבר צריך התגברות על יצרו, אבל בתחילה בתוקף השלהובין דרחימותא שהתעורר בו בחי' יוסף לא היה צריך התגברות. כך נראה וצ"ע.

עד כאן ההקדמה

תורה פ נ"י"ח

(תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

פירוש שע"י שמכוון בתפילה ומוכן למות על קדוש ה' ובלבד שלא תפריד שום מחשבה זרה בינו להקב"ה אזי תפלה כזו מעוררת שפע ברכות וישועות וממעייני הישועה שכל חדש. וזה ה' עוז לעמו ית' דהיינו תורה

^{טו} ליקוטי הלכות ראש חדש הלכה ג אות ג' – כָּךְ הוּא דְרָךְהָ שֶׁל תְּשׁוּבָה בְּכִינַת פֶּסַח שֶׁהוּא יְצִיאַת מִצְרַיִם... ע"ש

^{טו} היסוד הזה נמצא בבריאה מראשיתה שתחילה היה אור א"ס ממלא הכל ועשה חלל פנוי שבתוכו נשאר רשימו מאור א"ס שנעלם, ומכח הרשימו הזה ניתן כח לחבר בין העולמות שבחלל לא"ס שהם תכלית ההפכים, ורק מכח זה שייך אמונה בעולמות וכמבואר בלק"ה נדה ב'. וזה סוד מתן תורה שמכוחו כל ישראל נחקק בהם אהבת ה' ונעשו ממלכת כהנים וגוי קדוש כמבואר בתורה לד. ויסוד זה נמצא בכל חתונה של איש ואשה כמבואר בסנהדרין כב: אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי וביאר הארז"ל שבביאה ראשונה שביק בה ההוא רוחא שממנו נשאר בה הרצון והשתוקקות לבעלה שעל ידו נולדים כל בניה. ועיקר הרוח הזה נמצא בכך הבכור, ובבחי' זו יוסף הוא הבכור. עיין בלק"ה נחלות ד' ג' בביאור עניין הפי שנים שזכה יוסף בתורה ב'.

^א לא ידוע היכן ומתי נאמרה תורה זו

^{טז} דפ"ר של תורה פ בצילום 136 רש"ט טו ג'

ושכל להבין אותה ע"י שיברך את עמו בשלום שרק על ידו אפשר להתפלל בכוונה לחבר מחשבת חכמה לדבור.

הנה ידוע שגדול השלום, כשרדו"ל כמו שדרשו רבותינו ז"ל (עוקצין פ"ג) ו"ל **שלא מצא** ו"ל **הקב"ה כלי מחזיק ברכה** ו"ל **אלא השלום** ו"ל נראה ממה שלא נקט מחזיק ברכה אלא כלי מחזיק ברכה שאין הכוונה לחבר בין הברכה למתברך/ג"ל, אלא בין חלקי הכלי, להתהוות כלי, כי כן טבע הכלים שהם חלקיקים זעירים/ג"ל ורק ע"י השלום ביניהם אוחזים זה בזה להתהוות כלי מחזיק ברכה של שפע בתוכו.

^ט **משנה מסכת עוקצים** פרק ג משנה יב - ... אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חֶלְפָתָא, לֹא מִצָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֵאמַר (תהלים כט), יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יְיָ יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשְּׁלוֹם:

תוי"ט - ומסיים יברך את עמו בשלום. וסיפא פירושא דרישא. ה' עוז וחזק, ירצה ליתן לעמו. ומה עשה ברכם בשלום. שזהו חזק, ומבואר הוא בעצמו שכל הברכות שבעולם אינן מתקיימין אם אין שלום. ובמדרש רבה סוף פרשת שופטים איתא בזה הלשון. כלי שהוא מחזיק את כל הברכות לברכן בו כו'. ומאמר הזה ראוי להיות בחתימת המשנה. כי ה' עוז לעמו יתן. על שעת מתן תורה הוא נאמר. כמו שדרשו ז"ל מקרא דלעיל מיניה. ה' למבול ישב. (זבחים קטז) שנתקבצו כל הגוים אצל בלעם וכו' ומכיון שכשנתן להם העוז היא התורה. ברכם ג"כ בשלום. נדע מזה שזאת התורה היא גורמת ברכת השלום.

תפארת ישראל /יכין/ [צו] ר"ש בן חלפתא - מייתי הך מימרא הכא בתר הך דלעיל, דמדאמרין לעיל דהעוסק בתורה אוכל פירותיה בעולם הזה דיופרי, והקרן קיימת לעולם הבא עד אין סוף, לא תקשה הרי הרבה עשו כן ולא הועילו, וכקושיית הש"ס [בברכות שם] להכי מסיים נמי במאמר ר' שמעון בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ואם כן זה שלא מצא בכל עמלו בתורה, ברכה בביתו היינו מדלא היה לו כלי השלום בביתו, ולהחזיק לו בה ברכת ד' היא תעשיר, מדלא דקדק בחיוביו לאדם, והיה לו קטטה עם חבירו ובני ביתו, מדלא מילא חיוביו להם כראוי, והרי השלום והברכה הא בהא תליא, וכדאמרין [ב"מ דף נ"ט ע"א] כד שלימה שערי מכדא, רמי ואויל תיגרא בביתו, ואם כן כל אחד סימן לחבירו, אבל כשישראל שרויים בשלום יחד ובאחדות, הרי אז אף כשאין עושין רצונו של מקום ח"ו, גדול כח השלום להריק עליהם ברכות וטובות במדה טפופה, ואפילו כשעובדין ע"ז, וכמ"ש בב"ר [פל"ב] על הפסוק חבור עצבים אפרים הנח לו, דר"ל גם אם אפרים מחובר ואדוק עם עצבים, יענה ויאמר האב הרחמן למה"ד הנח לו, ואעלים עיני מחטאיו מלהענישו אבל חלק לבם, אם לבם חלק זה מזה, שמחסרים חיוב שחייבין זה לזה, אז עתה יאשמו, וכן אמרין נמי בירושלמי [פאה ד"ל ע"א] אחאב לא הניח הר וגבעה בארץ ישראל שלא העמיד עליו ע"ז, ואעפ"כ היו יוצאין למלחמה ונוצחין, והוא בעבור שהיה שלום ביניהן, שהרי עובדיה טמן כמה מאות נביאים, ואפילו הכי כשעמד אליהו בהר הכרמל והכריז בקול גדול לפני המלך, אני נותרתי נביא לד', לא היה אחד מהקהל הגדול שהלשינו לומר שקר אתה אומר, ואם כן אם כך לעוברי רצונו, לעושי רצונו על אחת כמה וכמה, דכל שכן וקל וחומר בן בנו של קל וחומר, כשישראל בנים למקום, עושין רצון אביהם שבשמים וצביונו, כ"ש שיהיה גם תיווך השלום שביניהם סיבה להחזיק ולתמוך כותל הגוהה בבנין העה"ז, הנוטה ליפול, יחזקהו ד' ביד עוזו במסמרים בל ימוט, ואורות ההצלחות והברכות יבקיעו לו בכל דרכיו מחלונות הרקיע סביב לו:

^כ **לא מצא** - הלשון צ"ע מדוע נקט בלשון שיליה.

^{כא} **מחזיק ברכה** - הלשון צ"ע דלא נקט כלי לקבל שפע, מה הכוונה ברכה. וראיתי מבארים ברכה לשון להבריק את הגפן דהיינו להוריד שפע מלמעלה לתוך כלי של שלום שיכול לחבר שפע רוחני לאדם גשמי, באופן שישאר בציוור טוב. עיין תורה לו אות ו' שע"י תיקון הברית מציייר את האור הפשוט הבא מלמעלה לטובה, וזוכה להבין נכון את הדבור של הצדיק.

^{כב} **כלי מחזיק ברכה אלא השלום** - צ"ע **האם** אמנם הכוונה שהשלום בעצמו כלי, כלשון המשנה, ולפי המבואר לקמן שמחבר הפכים הפירוש שהוא מחבר בין הברכה למתברך שהם הפכים. **או שכונת המשנה** שהשלום עושה כלי, שמחבר הפכים אזי שניהם יחד נעשים כלי לברכה. וזו תכונת כל הכלים שעשויים חלקיקים נפרדים וע"י שלום אוחזים זה בזה ונעשים כלי.

לכאורה השלום מתייחס להחזקת הברכה, שבלי השלום הברכה הנשפעת לא מתקבלת, ולפ"ז כח השלום לחבר את הברכה למתברך כיון שהם הפכים. **אבל נראה לדייק** מלשון המשנה "לא מצא הקב"ה כלי" מחזיק ברכה אלא השלום, ולא אמר רק שלא מצא מחזיק ברכה אלא השלום, משמע שהשלום הוא הכלי, ולא רק מחבר ברכה למתברך.

וכעין זה בחי"מ ריח אמר רבנו ברה"ה האחרון אם תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים וצדיקים דהיינו שע"ז יתקיים מה שאמר גמרותי ואגמור. משמע שע"י השלום נעשים כלי להשפעת השפע מוחין מהצדיק.

כלי מחזיק ברכה - ראיתי ביאור (שעת רצון וזר שנות סה. דיה הווא רשימו) לשון כלי מחזיק ברכה דהיינו כלי להולדה, בחי' ההוא רוחא דשביק בה בעלה בביאה ראשונה שהוא אור התשובה ופסח שמאיר באור גדול בביאה ראשונה ונעלם והרשימו שלו הוא הכלי והעושה שלום. (יתבאר לקמן בעניין קדוש השם)

^{כג} **אע"פ שהם הפכים** כי הברכה חסד והמתברך דין.

^{כד} **כל כלי עשוי חלקיקים** המחבורים יחדיו לכלי אחד גדול. והכלל בגשמיות שכל חלק יש לו גבול שסותר את הגבול של חבירו רק ע"י כח השלום אוחזים החלקיקים זה בזה כדי להישאר יחדיו כלי לקבל בו שפע, שא"א ליחיד לקבל אלא ע"י שמתבטל לכל חבירו.

ומה הוא השלום מזה היא תכונת השלום? ומתרץ **שמחבר תרי הפכים** [כ"ו/י] מחבר דייקא ולא רק משקיט את המלחמה ביניהם/כ"ו.

^{כ"ו} עיין לעיל תורה לג אות ה' ועיין בעש"ט עה"ת פנחס ב' ומקור טים חיים שם.

כ"ו עיין תורה לג סוף אות ה' – ויש גם פן צדיקים שהם צפונים ומסתרים, שאין העולם פדאי להשתמש בהם. וצדיק נקרא טוב, כמו שכתוב (ישעיה ג): "אמרו צדיק כי טוב" (חגיגה שם). ונקרא אור, כמו שכתוב (תהלים צ"ו): "אור זרוע לצדיק". וכשיתגלו הצדיקים הצפונים, והתורה הצפונה, אזי יתגלה שלום רב בעולם. שיתחברו כל הפכים יחד, כמו שכתוב: "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ". כי אז יתגלה האהבה שבדעת, הנקרא "יום אָחָד יוֹדַע לֵה". הינו האהבה שבדעת, "אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה", הינו שהאהבה הזאת היא למעלה מהזמן, ולמעלה מהמדות:

בעל שם טוב על התורה – פרשת פינחס אות ב. לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, נודע מה שכתב בוהר (אחרי דני"ז ע"ב) ובכתבים בליקוטי תורה פ' ויקרא כי נדב ואביהו אינון תרי פלגי גופא דלכך נטל פינחס נשמת שניהם שהם נחשבין לאחד כמו שכתב בוהר יעו"ש, וזה שנאמר הנני נותן לו את בריתי שלום וכו', כי נודע על פי ששמעתי מרבותי כי המחבר (ה) שני דברים יחד נקרא שלום, ולכך נקרא היסוד שלם כו', ומבשרי אחזה אלהי (איוב י"ט) וגם כן כשיש פירוד בין אנשים, זה האדם המחברן נקרא רודף שלום, וסיבת חטא נדב ואביהו שלא נטלו עצה זה מזה שנאמר ויקחו איש מחתנו שלא היה שלום ביניהם, ופינחס שתיקן זה וניתתקן על ידי שניתן לו ברית שלום לחברן בחינת נשמת נדב ואביהו לחד גופא וכו': (תוי"פ פ' אחרי דצ"ו ע"ד):

ועי"ש הערת מקור מים חיים אות ה) שכתב ובתוי"פ פ' שלח דקמ"ו ע"ב וז"ל, כי ענין מעלת הצדיק יסוד עולם הנקרא שלום, כי גורם לחבר שני הפכים ונקרא שלום, כנודע בענין המתווך שלום בין איש לרעהו, ומבשרי אחזה אלוהי, עכ"ל. ובפ' קדושים דק"א ע"ג וז"ל, דזכרנו דאי אפשר לחבר ב' הפכים הנקרא שלום כי אם על ידי בחינה ממוצעת וכו' דאז יש לו חיבור ושייכות עם בחינה זאת וגם יש לו חיבור עם בחינה שכנגדו, עכ"ל. ושם דק"א ע"ב הביא עיקר ענין זה בשם חכמי המחקר, שאי אפשר לקרב שני הפכים כי אם על ידי דבר ממוצע כו', ע"ש. ובס' בן פורת יוסף לפ' חיי פנ' ד' דמ"ב ע"א בביאור הכתוב (תהלים ל"ז) כי אחרית לאיש שלום וז"ל, כי להעלות ולחבר מדרגה תחתונה הנקרא איש, כמו שנאמר (תהלים א') אשרי האיש, כי תואר איש הוא סוד ג' ראשונות כנודע בתיקונים יעו"ש (בתיקוני זוה"ק תיקון מ"ט) זה אי אפשר כי אם על ידי דבר ממוצע, והוא נקרא שלום, שיש בו כח לחבר ב' הפכים, מה שאין כן בלאו הכי, וזהו שאמר הכתוב כי אחרית לאיש שלום, ר"ל לחבר אחרית לאיש הוא על ידי שלום, וזהו סוד כל היחודים והברכות כמ"ש בשם הרב מ"ו יצחק פיסטנר בכוננת ברוך אתה ה' וכו' עכ"ל. ומה שרמו כאן לדברי הר"י פיסטנר הזכיר שם בס' בפ"י דמ"ט ע"ד ובתוי"פ פ' תולדות דכ"ד ע"א וז"ל, אך לשתף ולהמתיק מדת הגבורה הקשה בחינת יצחק, עם מדת החסד בחינת אברהם, אי אפשר כי אם על ידי דבר ממוצע, שהוא בחינת יעקב, הנקרא נורא מצד יצחק כנודע, וכפי שקבלתי מפי קדוש המנוח מוהר"י פיסטנר בענין הברכות איך להמתיק תחלה מדת הדין הקשה על ידי מדת הדין רפה שהוא מלכות יעו"ש, עכ"ל.

כ"ו בתורה לט ובתורה נו הדגיש הריצ"ח ששלום אינו ויתור דהיינו לא כפי המשמעות של שלום בלשון בני אדם, כגון שלום בין מדינות, שהחלש משלים עם המצב, וכן בין בין אדם יש שלום שהוא רק מניעת מלחמה ויש שלום של שמירת מרחק, עיין תורה נו שלום בלא דבור, אבל שלם אמיתי הוא התכללות ואהבה וחיבור ממש בין ההפכים. רק כך נעשים כלי לברכה. שעל כן צוותה התורה ואהבת לרעך כמוך כי כל ישראל קומה אחת ויש שפע שא"א ליתן לפרט אלא שהפרט מקבל רק ע"י שהוא חלק מהכלל. וכנ"ל שרבנו אמר רק תחזיקו עצמכם ביחד.

כשדרז"ל כמו שדרשו רבותינו ז"ל (**זוהר ויקרא ד' יב ע"ב**)^א בפירושו הפסוק [כ"ט/ל] המשל ופחד עמו **עושה שלום במרומו**^א, **כי זה המלאך** גבריאל **מאש/ל**^ב, מדת הדין, **וזה המלאך מיכאל ממים**, מדת החסד, **שהם תרי הפכים כי מים מכבה אש/ל**^ג, **והקב"ה** מדת התפארת (יעקב) **עושה שלום ביניהם ומחברם יחד**. דהיינו שלוליא השלום היה רק מים וע"י השלום יש קיום לאש עם המים. והכי נמי רק ע"י השלום יש מציאות למלאך גבריאל/ל^ד עם מיכאל.

שם בזה ויקרא הנ"ל לא נזכר יוסף, אלא יעקב שמדתו תפארת המכריע בין החסד וגבורה ועי"ז עושה שלום ביניהם עי"ש. אבל רבנו מבאר עפ"י הסוד שספירת היסוד נקראת שלום וכן מבואר בפנחס ונתתי לו את בריתי שלום

^ח **זוהר ויקרא דף יב**, כתיב (איוב כה ב) המשל ופחד עמו עושה שלום במרומו, האי קרא אוקמוה חרייא, אבל המשל דא [דף יב:ב] אברהם, דכתיב ביה (בראשית כג ו) נשיא אלהים אתה בתוכנו, וכתיב (שם יב ב) ואברכך ואגדלה שמך, ופחד דא יצחק, דכתיב (שם לא מב) ופחד יצחק היה לי, עושה שלום במרומו דא יעקב, דכתיב (מ"ה ז כ) תתן אמת ליעקב, וכתיב (זכריה ח יט) והאמת והשלום אהבו, דאמת ושלום קשיר דא בדא: **ועל דא** הוא (התפארת) שלימותא דכלא (כי מכריע בין ח"ג), ושלמים (וזה סגולת קרבן שהם בחי תפארת) שלימותא הוא, ושלמא דכלא, ומאן דאקריב שלמים, אסגי שלמא בעלמא, (והוא כעין יעקב, כי יעקב איהו עביד שלום כמה דאמרן, בגין דאחיד להאי ולהאי (יעקב אחיו בקו בימין ובקו השמאל ומשלים ביניהם), ושלמים אחידן במצות עשה ובמצות לא תעשה, בהאי סטרא ובהאי סטרא, ועל דא אקרי שלמים, ורוא דמלה דכתיב (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, גבר שלים, שלים לעילא ושלים לתתא: **דבר אחר**, המשל דא (מלאך החסד) מיכאל, ופחד דא (מלאך הדין) גבריאל, דא יסודא דיליה ממיא, ודא יסודא דיליה מאשא, וקודשא בריך הוא (בסוד התפארת) עביד שלמא ביניהו, דכתיב עושה שלום במרומו:

^פ איוב כה ב'

^ל **איוב פרק כה** (ב) המשל ופחד עמו עושה שלום במרומו:

רמב"ן – המשל ופחד עמו. כאשר לא מצאו מענה לסתור דבריו, שב בלדד להביא ראיה ממעלת הבורא יתעלה ומפחיתות האדם. אמר כי הכל במשפט וצדק, כי השופט צדיק והנשפט סכל מדעת הסוד, ועל כן ילעיג על איוב כי הוא סבור שהוא מקרה מפני הטעם הזה בעצמו כאשר כתבתי לך שלישים:

המשל ופחד עמו. עם האל אשר יזכיר בפסוק הבא אחריו, כי יש ממשל לשפוט אבירי הכח והכל יש להם לפחד ממנו: עושה שלום במרומו. כי במרום אין דבר רק שלום, וירצה לומר כי התמורות אשר למטה גורמות רעותיהם והם מדופי המקבלים, כי אין רע יורד מלמעלה:

רש"י (ב) (מענה בלדד). המשל ופחד עמו – כלפי שאמר איוב אערכה לפניו משפט אמר לו המשל ופחד עמו, המשל זה מיכאל ופחד זה גבריאל כלום אתה יכול להשיב את אחד מהם. עושה שלום במרומו – כשהמזלות עולים כל א' סובר אני עולה ראשון לפי שאינו רואה מה שלפניו לפיכך אינו מתקנא, כ"ש, ל"א עושה שלום במרומו אש ומים בלולין ואין מים מכבין את האש, כ"ש:

מצודות דוד (ב) המשל ופחד עמו – גודל הממשלה ומרבית הפחד אשר עם ה' כ"א מהם עושה שלום במערכות השמים לשלא יתנגדו זה לזה בפעולת עולם השפל ולבל ישנו את תפקידם ר"ל לא כשתאמר אתה שאין מערכות השמים נכנעים למקום כי הן יכנעו מפניו אם מיראת הרוממות אם מפחד העונש:

מלבי"ם (ב) המשל ופחד עמו – ר"ל ה' נותן ממשלת לאחריים (שעו"א המשל בהפעיל), ובכ"ז נשאר הפחד עמו, ר"ל הוא דומה כמלך שמינה מושלים תחתיו, ובכ"ז הוא בעצמו משיג על כל דבר וכולם מתפחדים ממנו, וכן כל כוחות הטבע ותולדותיה הגם שהפקיד עליהם מושלים רבים שהם מערכת הכוכבים והשרים העליונים וכ"א ממונה על פעולה מיוחדת, בכ"ז הוא המשיג על כולם שיהיה בדין ובצדק וכולם מתיראים ממנו, והוא העושה שלום במרומו – שהגם שהכוחות אשר בבריאה, וכן הראשים הפוקדים עליהם, הם מתנגדים זל"ז, וכ"א פועל פעולה מיוחדת לעצמו מתנגדת אל פעולת זולתו, הוא העומד בראש הסולם וקושר קשרים לאותיות הבריאה, ומחבר ומצרף כל הפרטים להנהגה כולל שלימה ולספר שלם כתוב במכתב אלהים בחכמה ודעת, כמ"ש יוצר אור ובורא חשך עושה שלום, וכמ"ש:

^א **בגמרא ר"ה כג:** מפרש רבי יוחנן את הפסוק הזה שמעולם לא ראתה חמה פגימת הלבנה ואת פגימת הקשת (בענן). דהיינו שכך סידרן הקב"ה כדי לעשות שלום במרומו. דהיינו בין החמה והלבנה. ושלא ליתן פתחון פה לעכו"ם שחמה יורה חיצים בכופרים בה.

^ב **עיין פסחים ק"ח.** במעשה בחנניא מישאל ועזריה שנבוכדנצר זרקם לאש, שאמר גבריאל אני שר של אש ארד ואקרב מבפנים.

^ג **מים מכבה אש** – (כי האש צריכה חמצן והמים חונקים אותה) צ"ע כי יש עוד הבדלים בין מים לאש שזה עולה וזה יורד וזה קר וזה חם זה חסד וזה גבורה, וכן במדות המשתלשלות מהן זה תאוות התענוגים וזה גאווה והתנשאות. אבל נראה כוונת רבנו שעיקר המונע את ההתחברות של שני המלאכים האלו היא הטבע שהחסד מבטל את הדין. ולכאורה צ"ע הרי יש גם מציאות להפך שהדין מבטל את החסד, ואפילו בטבע יש מציאות באש חזקה שהמים לא מכבים את האש אלא מבעירים אותה יותר, ע"י החמצן שבהם. (כגון מיכל דלק בוער אסור לשפוך עליו מים, אלא לכסותו)

^ד **עיין יומא עז.** שבסוף בית ראשון גברו הפשעים מאד וגם בתוך בית המקדש כפי שמספרת הגמ' שם והקב"ה ביקש להעניש ומיכאל לימד זכות ולא קבלה הקב"ה, ואזי נצטווה גבריאל לקחת גחלי אש לזרוק על ישראל לכלותם לגמרי, והוא לא עשה כן אלא ביקש מהכרוח שיתן לו גחלים ועי"ז נצטננו קצת ועי"ז נשאר שארית מישאל. ונענש על זה. מבואר שם וכן בפסחים ק"ח הנ"ל שאע"פ שהיה מלאך של דין היה מלמד זכות על ישראל, (עיין מתיבתא שם הערה טו). הרי שהיה בו גם מדת החסד קצת, ולפ"ז גם אחרי השלום ביניהם היה בחי' מים גובר על האש.

והוא הכלי מחזיק ברכה דהיינו השלום, הוא מדת היסוד, הוא **בחי' יוסף** הצדיק יסוד עולם/ל^ה, **כי יוסף מחבר תרי הפכים, חסדים, וגבורות**. בחי' יסוד המחבר דכר ונוק' שני הפכים, להולדת כבוד שמים ע"י חסד וגבורה שבו שהם שני הפכים כי הוא המשפיע והוא הממאן להשפיע במקום שלא יוליד כבוד שמים, דהיינו כריתת ברית, שכורת עצמו מהערוה ומחבר עצמו לאשת חיל.

כיון שיוסף יסוד שלום שיש בו דין וחסד **לכך נאמר ביוסף (בראשית לז/ל^ו) ויבא יוסף את דבתם רעה**, דהיינו שהיה הולך לאביו ומספר לו על מעשיהם של אחיו/ל^ו שלפי דעתו/ל^ח עשו עבירה, מעשה זה הוא **בחי' גבורות. כי** אף על פי שאהב אותם, נהג בהם במדת **שמאל דוחה** [ל^ט]/מ^א, ואח"כ כתוב שאמר למלאך שפגש בדרכו לחפש את אחיו **את אחי אנכי מבקש (שם)** מ^א הרי שהיה אוהב ומבקש את אחיו, שזה **הוא בחי' חסדים, כי ימין מקרבת** [מ^ב], דהיינו שיוסף ע"י שהיה מדתו שלום היה נוהג באחיו שתי הנהגות הפכיות סותרות גם מרחקם דהיינו דין וגם מקרבם דהיינו חסד, מ^ג ולא היה בזה סתירה, כי מדתו שלום המחבר הפכים.

ל^ה **עין לק"ה מצרנות ד' ג'** שהצדיק הוא יסוד פשוט בחי' שלום, כלי מחזיק ברכה, רק הוא יכול לחבר ולמוזג את הד' יסודות גשמיים ורוחניים, המשוניים זה מזה בתכלית, נמצא שרק על ידו מתהווה כל פרט גשמי ורוחני בבריאה.

ל^ו **בראשית פרק לז (ב) אָלֶה תְּלָדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רְעָה אֶת אֶחָיו בְּצֶאֱן וְהוּא נָעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זְלֶפְחָה וְנָשִׂי אֶבְיָו וַיְבִיא יוֹסֵף אֶת דְּבָרָם רְעָה אֶל אֲבִיהֶם:**

רש"י - את דבתם רעה - כל רעה שהיה רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאביו שהיו אוכלין אבר מן החי ומולולין בבני השפחות לקרותן עבדים וחשודים על העריות ובשלשתן לקה. על אבר מן החי וישחטו שיעיר עוים במכירתו ולא אכלוהו חי כדי שילקה בשחיטה ועל דבה שספר עליהם שקורין לאחיהם עבדים לעבד נמכר יוסף. ועל העריות שספר עליהם ותשא אשת אדוניו וגו':

רמב"ן - והוא עם בני בלהה ועם בני זלפה נשי אביו תמיד, לא יפרד מהם בעבור נערותו, כי להם צוה אביהם שישמרוהו וישרתוהו, לא לבני הגבירות, והוא מביא מהם דבה רעה אל אביהם, ולכן ישנאוהו אלה הארבעה האחים ואחר כן אמר כי אביו אהבו, ויראו אחיו האחרים כי אותו אהב אביהם יותר מכולם ויקנאו בו וישנאוהו, נמצא שנאו מכולם, בני הגבירות יקנאו בו למה יאהב אותו מהם והם בני גבירה כמדהו, ובני השפחות אשר לא יקנאו בזה למעלתו עליהם, ישנאו בו בעבור היותו מביא דבתם אל אביהם וטעם דבתם רעה, להפליג, כי כל דבה רעה היא ועל דעת רש"י (במדבר יד לו) יתכן שתהיה דבה טובה ו"מביא דבה" הוא אשר יראה יגיד, אבל "מוציא דבה" הוא כסיל האומר שקר:

ל^ו **עין פרש"י** שהכוונה לששת בני הגבירות. ועיין **רמב"ן** שהכוונה לארבעה בני השפחות.

ל^ח **שפתי חכמים** על רש"י שם - (ג) וקשה דהיאך יתכן לומר שבני יעקב יהיו חשודין על זאת, ואי חס ושלום אמת הוא למה נענש יוסף על זה. וי"ל דודאי לא היו חשודין על זה, **אלא שיוסף היה טועה בדבר**, לכך נענש שהיה לו לעיין בדבר על מה שחשדן על אבר מן החי שהיה רואה אותן שאכלו מבהמה שנשחטה ועדיין **מפרכסת** דמותה לאכלה, דכיון שנשחטה שחיטה מתירה, והוא סבר שכל זמן שמפרכסת עדיין היא אבר מן החי, או שהיה רואה שאוכלין **בן פקועה** שמוותר בשחיטת אמו ואפילו שהוא שור גדול, ואין צריך שחיטה מן הדין אלא מפני מראית עין, והוא היה סבור שאבר מן החי הוא כיון דצריך שחיטה משום מראית עין. ועל מה **שזולזלו בבני השפחות**, הכי פירושו מפני שהיו קוראין לבני בלהה וזלפה בני השפחות וכוונתם היה שהיו משועבדים לרחל ולא, וזה אמת הוא שהיו בני השפחות, שהרי גם הפסוק קראם כן, אבל הוא היה סובר מדקרו להו בני השפחות וכוונתם שנולדו קודם שנשתחררו, א"כ בנייהם של שפחות היינו עבדים כנענים. ומה שהיה **חושדן על העריות**, הכי פירושו דקיי"ל (קידושין ע). **אין משתמשין באשה**, ור"ל שאדם אחר אסור להשתמש באשת איש, ויוסף היה רואה שהיו משתמשין בעסקי משא ומתן עמהן לכך חשדן על העריות, אבל טעות היה בידו דהא דאמרינן אין משתמשין באשה היינו דוקא דברים של חיבה, כגון רחיצת פניו ידיו ורגליו והצעת המטה, אבל שאר דברים שאינן של חיבה או לישה וליתן עמהם מותר. **וא"ת מנא ליה לרש"י** שהיה חושדן על כל השלושה דברים. וי"ל דרש"י בעצמו מתרץ קושיא זו כיון שמצינו דבשלושתן לקה. ועי"ל דילפינן רעה רעה לגזירה שוה, כתיב הכא דבתם רעה, וכתיב לקמן (פסוק לג) חיה רעה אכלתהו, מה להלן אבר מן החי דחיה דורסת ואוכלת כשהוא חי אף כאן אבר מן החי, ועבדים ילפינן מדכתיב בפרשת משפטים (שמות כא, ח) אם רעה בעיני אדוני, מה רעה דלהלן קאי על עבדות אף כאן עבדות, ועריות ילפינן מדכתיב לקמן (ל^ט, ט) גבי יוסף ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת, מה רעה דלהלן קאי על עריות אף כאן קאי על עריות:

* סוטה מז

מ **סוטה דף מז**. תנו רבנן לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת לא כאלישע שדחפו לגחזי בשתי ידיו ולא כיהושע בן פרחיה שדחפו לאחד מתלמידיו בשתי ידיו.

מ^א **בראשית פרק לז (יד) ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דכר וישלחהו מעמק חברון ויבא שקמה: (טו) וימצאוהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש: (טז) ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים: (יז) ויאמר האיש נסעו מנה כי שמעתי אמרים נלכה דתניה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן:**

רש"י (טו) וימצאוהו איש - (תנחומא) זה גבריאל שנאמר (דניאל ט) והאיש גבריאל: (יז) נסעו מנה - (תנחומא) הסיעו עצמן מן האחזה: נלכה דתניה - לבקש לך נכלי דתות שימתוך בהם. ולפי פשוטו שם מקום הוא ואין מקרא יוצא מדי פשוטו:

* סוטה שם

מ^ג **בבחי' שמאל דוחה** וימין מקרבת ונראה כי הכל הוא קירוב אבל כדי שיהיה להם כלי לקבל ממנו, בהכרח לדחות בתחילה כדי לעורר את המניעה מגבירה את החשק דהיינו אתערותא דלתתא. אבל אחי יוסף לא עמדו בנסיון ונדחו לגמרי ממנו, אעפ"כ את אחי אני מבקש רוצה לומר שהדחיה לא היה לרחק אלא לקרב, ואע"פ שנתרחקו חיור אחריהם לקרבם שוב כ"ש את אחי אנכי מבקש אבל הם שוב סרבו, וראו בזה התנשאות ורדיפה להזיקם ע"י אביהם, ורצו להרגו.

ועוד ראייה שיוסף בחי' דין וחסד מדכתיב (שם מב) ^(מ"ד) ויוסף הוא השליט, שמולך ומצווה ועוצר את העם שלא לצאת מגבול חוקי המלכות, שזה הוא בחי' גבורות. מאידך הוא גם המשביר ומשפיע מזון לכל עם הארץ, זה בחי' חסדים.

ועוד ראייה שנאמר אצלו (שם מא) ^(מ"ה) ויקראו לפניו אברך, ופי' רש"י אברך נוטריקון אב בחכמה ורך בשנים, שהוא אב בחכמה דהיינו מוחין דגדלות בחי' חסד, ורך בשנים בחי' קטנות דהיינו מוחין דקטנות שהוא בחי' דין ^(מ"ו) שהם דהיינו מוחין דגדלות ומוחין דקטנות הם בחי' חסדים וגבורות כידוע ^(מ"ז) [מ"ז]:

כפי שיתבאר לקמן כוונת רבינו כאן לבאר כיצד זוכים לדבור כראוי לפני ה' דבור שמגלה קדש דהיינו חכמה. והעצה לזה להתפלל במסירות נפש, דהיינו להרגיש ממש שכל פניה ומחשבה זרה היא כאילו באים להעבירי על דת לנתק ולהפריד אותי מהקב"ה, ואני מוסר נפשו למיתה ממש, כדי לא להתנתק ממנו ית'. ומבאר רבנו עניין קדוש השם שאפילו פושעי ישראל כשרצו לאנסם להמיר דתם מסרו עצמם למות על קדוש השם.

ומבאר שברגע שאומרים לישראל שרוצים שימיר דתו דהיינו להפריד אותו משם ישראל, אזי מיד מתעורר בו בחי' יוסף הדבוק בישראל, בשלהובין דרחימותא שלהבת אהבת ה', כי ישראל בחי' ספירת תפארת שהיא בחי' ו' (ו' קצוות שש ספירות חג"ת נה"י כידוע), וואו א"א לקרא בלא עוד ו', רמו לישראל שהוא ו' ומחובר אליו יוסף שגם בחי' ו', ו' החיבור (וספירה שישית מהמדות), ויוסף מחובר תמיד לישראל, וכשרוצים להפריד את איש ישראל מהקב"ה מיד מתעורר יוסף המחובר לישראל למסור נפשו בשלהבת אהבה שלא להתנתק. דהיינו הכח של יוסף, בחי' וימאן (בטעם שלשלת דייקא) להיות עמה/מ"ט, להיפרד מהקב"ה. דהיינו שיוסף בחי' יסוד שלום, מחבר בשלהבת אהבה שני הפכים את ישראל עם פושעי ישראל. והשלהבת האהבה היא חסדים שביוסף אבל אח"כ שבא למסור נפשו בפועל מתגבר יצר החיים ואזי מתגבר עליו בבחי' הגבורות שביוסף.

כי יוסף במהותו עומד בין יעקב אבינו לבניו והם בגאווה לא הסכימו לקבל ממנו, ולא עמדו בנסיין הדחיה, ואדרבה או בו חוטא חייב מיתה, זה בחי' הצדיק שמסתיר עצמו בכביכול עבירות כדי לרחק את מי שאינו רואי להתקרב. וכן בהמשך יוסף הוא השליט בחי' שמאל דוחה והוא המשביר בחי' ימין מקרבת. וכן רך בשנים בחי' שמאל דוחה ואב בחכמה ימין מקרבת.

^(מ"ד) בראשית פרק מב (ו) ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה:

ספורנו עה"ת (ו) הוא השליט על הארץ הוא המשביר. עם היותו השליט היה הוא בעצמו המוכר ולא היה מאמין בעבדיו כי אמנם היה הכסף רב מאד וראוי לפרעה כאמרו ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה ולכן לא היה שום בר נמכר לקונים בלתי חותמו או כתב ידו: ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו. ולפי שעם היותו שליט היה הוא בעצמו המשביר הוצרכו אחי יוסף לבא אליו ולא לדבר אל עבדיו בלבד:

^(מ"ה) בראשית פרק מא (מב) ויטר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם רבד הוהב על צוארו: (מג) וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו ויקראו לפניו אברך ונתון אתו על כל ארץ מצרים: (מד) ויאמר פרעה אל יוסף אָני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים:

פרש"י - (מג) במרכבת המשנה - השניה למרכבתו המהלכת אצל שלו: אברך - כתר גומו דין אבא למלכא רך בלשון ארמי מלך בהשותפין לא ריכא ולא בר ריכא. ובדברי אגדה (ספרי פרשת דברים) דרש ר' יהודה אברך זה יוסף שהוא אב בחכמה ורך בשנים אמר לו בן דורמסקית עד מתי אתה מעוות עלינו את הכתובים אין אברך אלא לשון ברכים שהכל היו נכנסין לפניו ויוצאין תחת ידו כענין שנאמר ונתון אותו וגו':

^מ ביאור מוהר"ן בתקפא

^נ עיין עץ חיים שער כב פ"א

^(מ"ח) עץ חיים שער כב פרק א מ"ק - שער הששי שער מוחין דקטנות ויתחלק לג' פרקים: ענין מוחין דקטנות דע כי האדם נוצר בצלם אלהים ומבשרי אחזה אלוה. והנה דוגמת האדם שהוא טפה א' יוצאת ממוח האב ונכנס בבטן האשה שם נתהווה ונעשה צורה. וכבר ביארנו ענין ג' ימים לקליטת הזרע וענין מ' יום ליצירת הולד וענין היותו בן ג' חדשים הכרת העובר. אמנם עתה נדבר אחר גמר [הכרת] העובר לגמרי מה מוחין יש לו וכן אח"כ כשנולד וכן אח"כ כשנגדל וג' זמנים אלו הם שאנו קורין תמיד עיבור ויניקה ומוחין. והנה באמת שאנו רואים שהקטן אין בו דעת שלם והוא אטום בשכלו ועכ"ז אנו רואים בעינינו שיש לו מוחין ממש כמו הגדול וא"כ מה ענין זה והנה כבר ביארנו ענין זה כי הקטן הוא אל"ם מאלהים וע"ש והסוד הוא כי הקטן הוא לעולם בבחי' דין כי הלא ז"א נקרא קטן בערך אבא הנקרא סבא ולכן אבא יותר רחמים מן הבן וכן למעלה עתיק יומין הוא יותר רחמים מן אבא והכלל הוא כי סוד הוקנה והשיבה בו תלוי הרחמים והקטנות הוא אכזריות ונראה זה בחוש העין. וכבר הודעתין כי המוחין הם משלימין את הו"א להיותו בן י"ס שלימות כי בסוד היניקה אינו רק ו"ק לבד ובעיבור בסוד ג' כליל בג' לחודייהו וזה ראייה אל הנ"ל כי הלא ביארנו שבהיות בית המקדש קיים והרחמים גוברים בעולם אז היה ז"ן כל אחד שלם מ"ס ובחורבנו שהדין גובר בעולם אז הוא בן ו"ק שהוא סוד היניקה ובזמן החורבן ממש היה ג' ג' ג' ולכן תבין מזה כי היות הקטנות מורה על הדין. ....

^(מ"ט) בראשית פרק לט (ו) ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שְׁכָבָה עמי: (ח) וימאן ויאמר אל אשת אדניו הן אדני לא ידע אתי מה בבית וכל אשר יש לו נתן בְּיָדִי: .... (י) ויהי כְּדָבָרָה אֵל יוסף יום יום ולא שָׁמַע אֵלֶיהָ לְשָׁכַב אֲצֵלָהּ לְהִיּוֹת עִמָּה:

זזהו דהיינו בחי' יוסף בחי' שלום שמחבר חסדים וגבורות זה בחי' קידוש השם, כי ק"ה הוא גם כן בחי' חסדים וגבורות. כי מתחלה הוא נתלהב בשלהובין דרחימותא זהו בחי' חסדים. ואח"כ/ו מתגבר על יצרו/כא, ומוסר את נפשו למות על קידוש השם, זהו בחי' גבורות, שזהו בחי' שלום בחי' יוסף כנ"ל.

ולכך אפילו פושעי ישראל הערו שפכו את נפשם למות [יב] על קידוש השם.

כי ישראל עלה במחשבה וכו' [יג]/יב, לכן כל אחד מישראל קשור בשרש נשמתו לראשית המחשבה דהיינו לקודם הבריאה, ואפי' פושעי ישראל אך שעדיין הוא מכונה בשם ישראל, יש להש"י תענוג גדול ממנו, כמ"ש (ישעי' מט)/יב, ישראל אשר בך אתפאר. רמו שישראל בחי' תפארת בחי' ו' (ו' קצות שכוללה שש ספירות חג"ת נה"י)

וכשרוצין להפריד אותו מבחי' זו ישראל שהוא בחי' ו' כנודע [יד]/יב, וא"א לקרותו בלא ואו שני' שהוא בחי' יוסף, ותיכף ומיד נתעורר בו בחי' זו של יוסף למסור נפשו כשרוצים לנתק אותו מהקב"ה/יב כנ"ל:

^י ואחר כך מתגבר על יצרו – צ"ע מדוע אחר כך ולא מיד? מבואר מרגע שרוצים לאנסו עד שבפועל באים להמיתו אם לא ימיר דתו בזמן הזה מתגבר עליו יצרו, והוא מתגבר עליו ומוסר נפשו וצ"ע בזמן שלמעשה מוסר נפשו למות האם זה מאותו שלהובין דרחימותא של יוסף שהתעורר בו בתחילה או שבאמת היצר כיבה את ההתלהבות הראשונה ונשאר בו רק הרשימו שלו ומכח הרשימו הוא מוסר נפשו. ונראה מלשון התורה "ואח"כ מתגבר על יצרו" שדייקא כיון שזה אח"כ, לכן כבר צריך התגברות על יצרו, אבל בתחילה בתוקף השלהובין דרחימותא שהתעורר בו בחי' יוסף לא היה צריך התגברות. כך נראה וצ"ע

^{יא} מתגבר על יצרו ומוסר נפשו צ"ע משמע שמצד היצה"ר קשה לאדם למסור נפשו למות, והרי זה מעצם חיותו הרצון לחיות. וצ"ל שעצם חיותו הבהמית היא מהות שרוצה לחיות בגוף, כי זה כל מהותה לקיים עצמה כבהמה.

^{יב} לשה"כ ישעיהו נג יב ועיי"ש פי' מצודת ציון הערה למות נפשו ענין שפיכה וכן אל תער נפשי (תהלים קמא): ופרש"י ל' ותער כרה (בראשית כד):

^{יג} בראשית רבה פרשה א' [פסקא ד']

^{יד} בראשית רבה פרשה א' פסקא ד – בראשית ברא אלהים, ששה דברים קדמו לבריאת העולם, יש מהן שנגבראו, ויש מהן שעלו במחשבה להבראות. התורה והפסא הכבוד, נבראו. תורה מנין, שנגאמר (משלי ח, כב): ה' קנני ראשית דרכו. פסא הכבוד מנין, דכתוב (תהלים צג, ב): נכון פסאך מאז וגו'. האבות וישראל ובית המקדש ושמו של משיח, עלו במחשבה להבראות, האבות מנין, שנגאמר (הושע ט, י): כענבים במדבר וגו'. ישראל מנין, שנגאמר (תהלים ער, ב): זכר ערותך קניית קדם. בית המקדש מנין, שנגאמר (ירמיה יז, יב): פסא כבוד מרום מראשון וגו'. שמו של משיח מנין, שנגאמר (תהלים עב, יז): יהי שמו לעולם וגו'. רבי אהבה ברבי זעירא אמר אף התשובה, שנגאמר (תהלים צ, ב): בטרם הרים ילדו, ואותה השעה תשב אנוש עד דכא וגו', אבל איני יודע איזה מהם קדם, אם התורה קדמה לכסא הכבוד ואם פסא הכבוד קדם לתורה, אמר רבי אבא בר פהנא התורה קדמה לכסא הכבוד, שנגאמר (משלי ח, כב): ה' קנני ראשית דרכו וגו', קודם לאותו שכתוב בו (תהלים צג, ב): נכון פסאך מאז. רבי הונא ורבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רבי יצחק אמרו, מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, משל למלך שהיה נשוי למטרונה אחת, ולא היה לו ממנה בן, פעם אחת נמצא המלך עובר בשוק, אמר טלו מילנין וקלמין זו לבני, והיו הכל אומרים, בן אין לו והוא אומר טלו מילנין וקלמין זו לבני, חזרו ואמרו המלך אסטרולוגוס גדול הוא, אלולי שצפה המלך שהוא עתיד להעמיד ממנה בן לא היה אומר טלו מילנין וקלמין לבני. כך אלולי שצפה הקדוש ברוך הוא שאחר עשרים ושישה דורות ישראל עתידין לקבל את התורה, לא היה כותב בתורה צו את בני ישראל, דבר אל בני ישראל.

^{יז} ישעיה פרק מט (ג) ויאמר לי עבדי אמה ישראל אשר בך אתפאר:

מצודות דוד (ג) עבדי אתה – מוזמן אתה לשליחותי כעבד לאדון. ישראל – הרי אתה לפני ככל המון ישראל אשר אתפאר בך כמו בכולם:

^{יח} גם בדפוס ותרלד – שהוא, ומתורלו – שהיא

^{יט} קהלת יעקב ערך ו' (ו' הוא סוד התפארת בעל ו' קמות, גם יסוד הוא ו', ומילוי הוי"ו סוד גוף וניח)

^כ קהלת יעקב ערך ו – ו' הוא סוד התפארת (זוהר צו ל"ג ע"ב) בעל ו' קצוות (פרי עץ חיים שער הלולב פרק א'), גם היסוד הוא בחינת ו' (זוהר בראשית הקדמה י"ג ע"ב ועוד) והוא בחינת מילוי הוי"ו שהוא גם כן ו' בסוד גוף וברית חשבינן חד (זוהר רעיא מהימנא פנחס רל"ו). גם הדעת הוא סוד הו' כמו שכתוב בפרי עץ חיים שער הברכות פרק ב' ככוונת ברוך:

^{כז} יוסף הצדיק היה עבד בבית פוטיפר ואשת פוטיפר שהכריחה אותו לעבור עבירה חמורה היה לה רשות להרגו ואעפ"כ מסר נפשו וסרב בכל תוקף להשמע לה. (ומה שאמרו בגמ' סוטה לו: שנכנס לעשות צרכיו ביאר הבן יהודיע שם שהתכוון לא רק לסרב לה אלא להרוג את יצרו לגמרי בעודו בתוקף ע"י שברגע האחרון יברח ממנה ע"ש. או שיעשה עליה נשמה וישביע שד שיבא במקומו כמבואר בע"ח מט פ"ו בהגהת הצמח. ובוזרה כי תצא רע"מ רעו. ע"ש. ועיין בעש"ט עה"ת בראשית קנח)

ספוי, כי כ"א כל אחד מישראל אפוי פושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו כי נקרא פושעי ישראל ס"א (כמבואר בסו"ד/סב"ו וי"ז/ס"ג) אע"פ שחטא ישראל הוא [ס"ד/ס"ה], ומאחר שנקרא עדיין בשם ישראל שהוא בחי' ו' כנ"ל ע"כ יש בו בחי' יוסף ג"כ, כי וא"ו א"א לקרותה בלא ו' שני' דהיינו המילוי הנסתר של אות וו הוא גם ו, (רמז לו' קצוות של תפארת ישראל, וו' ברית יסוד הנסתר). היינו רמז שיששראל שהוא בחי' ו' מקושר בו ו' שני' שהוא בחי' יוסף, ס"ו (כי ישראל ויוסף כחדא אזלי כידוע) (ס"ו/ס"ח) כי יוסף הצדיק בחי' יסוד, מאיר את אורו של יעקב לאחים שהם במדרגת המלכות. ורמזו במה שנקרא אברך כנ"ל, דהיינו אב רך, שכלפי אחיו הוא בחי' אב קטן, כי ממנו מקבלים את אור אביהם יעקב.

נמצא שבכ"א שבכל אחד מישראל אפילו פושעי ישראל כיון שנקרא בשם ישראל, על שם ישראל אבינו, מקושר בו בחי' יוסף בחי' יסוד דהיינו הכח להאיר את האור של ישראל שבו לחוץ, דהיינו הברית מרכבה ליסוד שהוא בחי' שלום כמ"ש בפנחס/ס"ו ונתתי לו את בריתי שלום, כשמסר נפשו/ו' להציל את ישראל מכליה/ס"א בחי' קידוש השם כנ"ל.

וע"כ תיכף כשרוצין להעבירו על דת ח"ו להפרידו מבחי' ישראל, נתעורר בו תיכף בחי' יוסף שמקושר בישראל שהוא בחי' מסירת נפש על קידוש השם. דהיינו שלהובין דרחימותא והתגברות על יצרו למות על ק"ה שזהו בחי' שלום בחי' שלום, בחי' יוסף כנ"ל :

⁹ ביאור מוהר"ן בתקפא

¹⁰ מוהר"ן בתקפא

¹⁰ תורה יד אות ג' – כי התורה הם ששים רבוא אותיות, כנגד ששים רבוא נשמות, ויש לכל הנשמות שרש למעלה במחשבה דקדושא בריהו, הוא, כי ישראל עלו במחשבה תחלה (בראשית רבה א). ועל ידי זיווג הנשמות נבראים נשמות גרים (ב), וכשנתעוררים הנשמות על ידי אותיות התורה שהוציא מפיו ומתנוצצים זה לזה זה בחינת זיווג, שזה מקבל הארה מזה; ועל ידי הזיווג של התנוצצות הנשמות שבמחשבה נבראים נשמות גרים. גם הפושעי ישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו (כי נקרא פושעי ישראל, נמצא ששם ישראל נקרא על כל פנים עליו עדין, מאחר שנקרא פושעי ישראל), אף על פי שחטא, ישראל הוא (סנהדרין מד), יש לו אחיזה ושרש במחשבה עליונה, ועל ידי ההתנוצצות התנוצץ גם שרש נשמתו בין שאר השרשים, ומגיע הארה לזה הפושעי ישראל משרש נשמתו, ועל ידי הארה הזאת חוזר בתשובה:

¹⁰ תורה יז אות א' – וכן פרטי הבריאה הוא בשביל פרטי ההתפארות של ישראל. כי יש בכל אחד ואחד מישראל התפארות בפרטיות, שהשם יתברך מתפאר עמו בפרטיות, ואפילו בפחות שבין ישראל, אפילו פושעי ישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, כי נקרא פושעי ישראל, יש בו התפארות פרטי, שהשם יתברך מתפאר עמו בפרטיות. וכן בפרטי פרטיות, כי יש בכל איבר ואיבר ובכל תנועה ותנועה של ישראל התפארות אחר. ויש לפעמים שאיזה פחות שבין ישראל עושה נענוע עם הפאה שלו, והשם יתברך יש לו התפארות גדול גם מזה:

¹⁰ סנהדרין מד

¹⁰ סנהדרין מד. – (והושע ז-יא) חטא ישראל אמר רבי אבא בר זבדא אע"פ שחטא ישראל הוא (פרש"י מדלא אמר חטא העם, עדין שם קרושתם עליהם), אמר ר' אבא היינו דאמרי אינשי אסא דקאי ביני חילפי אסא שמיה ואסא קרו ליה.

מוהר"א – גמ' חטא ישראל כו'. אע"פ שחטא ועבר על כל התורה כדלקמן לא הוי כעכו"ם וכמ"ש אף במומר לכל התורה דישראל הוא לכל דינוי וק"ל:

¹⁰ מוהר"ן בתקפא

¹⁰ זוהר וישב קפב:

¹⁰ זוהר וישב דף קפב: (עם ביאור מהוק מדג) אלה תולדות יעקב יוסף, כמה דאתמר דכל דיוקנא דיעקב הוה ביה ביוסף, וכל מה דאירע להאי אירע להאי, ותרומיהו כחדא אזלי התפארת והיסוד שניהם הולכים יחד, כי גוף וכלית משנינו מה, ודא הוא רזא דאת ו"ו דאזלי תרווייהו כחדא וזו סוד אות ו"ו שניהם הולכים יחד ר"ל שאי אפשר להזכיר אות ו' אלא אם יולאה עמה ו' אחרת, וזה נח' לרמז על התפארת ויסוד שניהם נמשכים באות ו' ואינם מתפדים זה מזה לעולם, בגין דאינון רזא חדא ודיוקנא חדא לפי שהם סוד אחד וזוכה אחת כי כמו שהתפארת מכניע בין חו"ג כן היסוד מכניע בין נח' והו':

¹⁰ שגם הוא מזוע יוסף, כמבואר בבבא בתרא קי. שאבי אמו היה משבט יוסף. כי אלעזר אביו לקח את אלישבע בת עמינדב לאשה ומזהם נולד פנחס. ועמינדב אביה היה משבט יוסף, ואימה של אלישבע היתה מבני יתרו או מבני בניו של יתרו כמבואר שם ברשב"ם.

¹⁰ במדבר פרק כה (ז) ויזא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: ..... (ו) וידבר ידוד אל משה לאמר: (יא) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: (יב) לכן אמר הגני נתן לו את בריתי שלום:

ועיין סנהדרין דף פב. רבי יצחק אמר רבי אליעזר ראה שבא מלאך והשחית בעם ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו.

עוד שם – איתמר נמי אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן הבא לימלך אין מורין לו ולא עוד אלא שאם פירש זמרי והרגו פנחס נהרג עליו נהפך זמרי והרגו לפנחס אין נהרג עליו שהרי רודף הוא.

ובשמות רבה לג ה' – ששבט שמעון באו להרגו (כמבואר בת"כ) והקב"ה נגף את כולם.

¹⁰ כנ"ל דכתוב "ולא כלתי את בני ישראל בקנאתי" וכמבואר במדרש הגדול עה"פ הוה שאלולי תפלתו של פנחס היו שונאיהן של ישראל כלין במגפה לפי שכל ישראל ערבין זה בזה.

כלל העולה שיוסף הוא בחי' השלום, והשלום הוא כלי שע"י בא יבא כל ההשפעות והברכות לישראל. כנ"ל שיוסף הצדיק שומר הברית, מרכבה לספירת היסוד, שהיא המקשרת בין תפארת ישראל אבינו, מרכבה להקב"ה שקראו אל/ע"י, לעם ישראל שהם בחי' בני ישראל ספירת המלכות המקבלת את השפע.

וכוונתו ית"ש בזה, כדי שיוכל כל אדם הישראלי לדבר דיבורים של קדושה לפני השי"ת. דהיינו תפלה בכוונה בלא שום פניה ושום מחשבה זרה, דהיינו שמדבר לפני ה' כמו שמרגיש מציאותו עומדת לפניו ממש/ע"י. ומדבר דבור של קדושה ומה הוא קדושה חכמה, כי חכמה נקרא קדושה כנודע [ע"י/ע"י]. דהיינו שדבורו מגלה רק החכמה, וזה אפשר רק ע"י ברית שלום בחי' יוסף שמחבר הפכים, דהיינו חכמה ודיבור.

וזהו כשאדם מדבר בתורה ותפלה בחכמה ושכל, ומבין ושומע מה ידבר שמחבר שני הפכים דבור לחכמה נקרא קדושה.

ויש להשי"ת תענוג גדול מזה, כי נבנה מזו"ע מוחין שהיא חכמה, ואזי כל דבורו בחכמה וזוכה לדעת ולהכיר אותו ית' כפי שיתבאר בהמשך. בחי' אולפן חדת. ועיין תורה רלג שעצם המלחמה של יהודי במחשבות הזרות יש להקב"ה תענוג גדול מזה.

והדיבור שהוא בחי' ירושלים. /ע"י/בחי' מלכות פה,

וזה בחי' (תהלים קמז)/ע"י בונה ירושלים ה', פשוטו של מקרא שהקב"ה יבנה את ירושלים רבנו דורש שהכוונה לחיבור הדבור לחכמה דהיינו ירושלים לה' ע"י תפלה בכוונה, (וזה בחי' בניין בית המקדש, בית החכמה ודעת, כי מי שיש בו דעת כאילו נבנה בית המקדש בימיו) כי ירושלים הוא בחי' דיבור, כמ"ש (בראשית יד)/ע"י ומלכי צדק מלך שלם ות"א ותרגם אונקלוס מלכא דירושלים, דהיינו שמלך

ע"י מגילה דף יח. ואמר רבי אחא אמר רבי אלעזר מנין שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב אל שנאמר ויקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבח קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל.

ע"י לדבר לפני ה' ית' – נראה שהם שני ענינים להרגיש מציאותו ולדבר דבור קודש. אבל עיין לקמן בלשון מוהרנ"ת לא מזכיר לפני השם ית' אלא רק דבור קודש.

^{טז} יזוהר אחרי דף סא. [בשער הכוונות דרוש א' וקידוש ליל שבת]

ע"י וזה אחרי דף סא. – ויתנינן קמיה דמר ולמנו לפני מורנו, מאי קדש איזה פטרף נקרא קדש, ואמר שליימותא דכלא דאקרי חכמה עלאה הפטרף שהוא בשלימות הגמורה הנקרא חכמה עליונה, והיינו אצל המשפיע קדושה וספע לכל הפטרפים שחתיו, ומהאי אתר נגיד משה רבות קדישא ומה המקום דהיינו מיסוד לאצל נמשך שמו משת קודש, דהיינו המוחין ז"ל למלך אצל, בשבילין ידיען בשבילים ידועים, שכן היסוד לאצל נקרא שזיל, ולפי שרבו נמשכים המוחין שהם כלולים מוח"צ וחו"ג, וכל בחינה עושה שזיל לעצמה, לכן אמר בשבילין ידיען, לאתר דאקרי בינה עלאה למקום הנקרא בינה עליונה, דהיינו ליסוד לאימא, ומתמן נפקין מבויעין ונחלין לכל עבר ומשם יולאים לכל עבר המבויעים שהם המוחין למלך אצל, והנחלים שהם המוחין למלך אימא, כי המוחין לאצל מתלבשים במוחין לאימא ושניהם יולאים מיסוד לאימא ומתפשטים בכל ג' קוים של ז"א, עד דמטו להאי זאת עד שנמשכות הארות המוחין מו"ח למלכות הנקראת זאת.

וממשיך דכיו וזמנא כי והאי זאת כד מתברכא (נתבאר לפי הג"ל) מאתר עלאה דא דאקרי קדש ואקרי חכמה כשהמלכות מתברכת ממקום עליון זה, דהיינו מהארת המוחין לאצל הנקרא קודש ונקרא חכמה, קראן לה רוח הקדש קוראים אותה רוח הקדש פלומר, רוח מההוא קדש דלעילא רוח מאכל הנקרא קדש שלמעלה, וכד נפקין ומתערין מינה רזי אורייתא וכשולאים ומתעוררים מהמלכות סודות התורה, אשר שוקם הם נאכל הנקרא קדש, כדן אתקרי לשון הקדש אז על שם היא נקראת לשון הקדש, לפי שהיא לשון ופה נגלות על ית' אלה סודות התורה של קדש העליון.

^{טז} שתוצו - מזה

ע"י קהלת יעקב ערך יר – ירושלים בש"ס ברכות נ"ח ע"א והנצח זו ירושלים, והנה נודע דירושלים בחינת מלכות, וצריך לומר דהוא נצח דמלכות, ירושלים זו' אותיות גימטריא נצח דנוקבא דזעיר עם הכולל, ועיין אות ז'.

שם אות ז' ירושלים של מעלה ה' עלאה בינה תיקון ס"ט, ועוד בכמה מקומות בווהר ותיקונים ועץ חיים: ירושלים של מטה ה' תתאה מלכות שם:

שם אות ו' ירושלים הן הדינים שמקבלת על ידי זעיר אנפין הוא דינים גמורים ונקראת ירושלים, כי המלכות מקבלת שני פעמים מנצפ"ך, ה' גבורות מנצפ"ך על ידי בינה הן גבורות ממותקות והן בחינת ה' דמים טהורים שבאשה והן נקרא ציון, וה' גבורות מקבלת על ידי זעיר אנפין והן דינים גמורים והן ה' דמים טמאים שבאשה ונקרא ירושלים, הרב בליקוטי תורה פרשת מצורע, ועיין בערך מתנה מה שכתבתי שם באורך ענין נפלא ע"ש:

ע"י תהילים פרק קמז (ב) בונה ירושלים ידוד נדחי ישראל יכנס:

מצודות דוד (ב) בונה – הוא הבונה לעתיד את ירושלים ואת ישראל הנדחים בקצה הארץ יכנס אליה:

ע"י בראשית פרק יד (יח) ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון:

תרגום אונקלוס (יח) ומלכי צדק מלכא דירושלם אפיק לחם וחמר והוא משמש קדם אל עלאה:

רמב"ן (יח) ומלכי צדק מלך שלם היא ירושלים, כענין שנאמר (תהלים עו ג) ויהי בשלם סוכו ומלכה יקרא גם בימי יהושע "אדני צדק" (יהושע י א), כי מאז ידעו הגוים כי המקום ההוא מבחר המקומות באמצע הישוב, או שידעו מעלתו בקבלה שהוא מכוון כנגד בית המקדש של מעלה ששם שכינתו של הקב"ה שנקרא "צדק" ובבראשית רבה (מג ו) המקום הזה מצדיק את יושביו, ומלכי צדק אדוני צדק, נקראת ירושלים צדק, שנאמר (ישעיה א כא) צדק ילין בה:

ירושלים דאז היה שם בן נח ונקרא מלכי צדק כיון שמלך על עיר הצדק, וצדק הוא בחי' הדיבור, כמ"ש (תהלים נח/ו) **צדק תדברון**. בתורה עד מבואר שהכוונה לדבור בלא דעה. וכמבואר כאן שהוא דבור שצריך בנין ע"י שמחבר אותו לה' דהיינו מוחין. וה' דהיינו שם הוי"ה הוא בחי' מוחין כנודע [פ"א]/[פ"ב].

אימתי הוא הדבור נבנה ע"י שמאיר בו החכמה כשנדחי ישראל, ר"ל מי שהי' נדחה מבחי' ישראל, ואח"כ כינס^{פ"ג} כגון פושעי ישראל שמסר נפשו על קדוש ה' כנ"ל:

ונחזור לענינינו, שע"י השלום יכול לדבר דיבורים בקדושה ובטהרה כנ"ל.

והשלום הוא מחבר תרי הפכים כנ"ל, היינו חסדים וגבורות.

היינו הוויות דהיינו שם הוי"ה שהוא חסדים, כמ"ש (תהלים מב/ד) יומם יצוה ה' חסדו /דהיינו שאת החסד יצווה שם הוי"ה ולא שם אלוקים שהוא דין.

ואלקים הוא גבורות, כי אלקים הוא שם של ספירת מלכות כמ"ש (שם עד/ו) ואלקים מלכי מקדם, רמז שאלקים הוא מלכות, ודינא דמלכותא דינא [פ"ג] דהיינו שמלכות בחי' דין דהיינו גבורות:

ולכן ג"כ נאמר ביוסף (בראשית מא/ח) ומבלעדיך^{פ"ד} לא ירים איש את ידו ואת רגלו. פשוטו של מקרא שפרעה אומר ליוסף שממנה אותו משנה למלך מצרים ואין רשות לשום אדם לעשות כלום בלא רשותו, וממה שנקט הכתוב ידו ורגלו לומד רבנו שרמזו בזה לחכמה והדיבור, שרק ע"י השלום שהוא בחי' יוסף אפשר לחברם. כי ידו הוא בחי' מוחין בחי' חסדים כמ"ש (תהלי' קלד/ו) שאו ידיכם קודש/צ"א.

רד"ק – (יח) ומלכי צדק מלך שלם, הוא ירושלים, וכן כתוב ויהי בשלם סכו (תהלים עו, ג), ונקראו מלכי ירושלים מלכי צדק מן אדני צדק וכן כתוב בספר יהושע (י, א) אדני צדק מלך ירושלים, כי ירושלים הוא מקום הצדק והשלום לא יסבול עול וחמס ומעשה תועבה זמן ארוך. לפיכך מקיא החטאים היושבים בה, כמו שאמר ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם (ויקרא יח, כח), ואמר אלהי נבר הארץ (דברים לא, טז), כי היא כנגד קו השהו ואוירה מוגז, וכן אמר יפה נוף משוש כל הארץ (תהלים מח, ג), ואמרו בדרש (פרקי דרבי אליעזר כו. ב"ר נו, י. נדרים לב, ב ברש"י) כי מלכי צדק הוא שם בן נח. הוציא לחם ויין, לפי שהיו באים מן המלחמה עיפיים הוציא לחם ויין. והוא כהן לאל עליון, לא לכוכבים ולמולות, אלא לאל עליון לבדו הוא משרת ועובר כמו אברהם והנלוים אליו:

⁹ **תהילים פרק נח (ב) האמנם אלקים צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם:**

רש"י (ב) האמנם – לשון אמונה הוא האמנם אלם צדק תדברון וגו', מזמור זה אמר על שבא אל המעגל אשר שאל שוכב שם ולקח את החנית ואת הצפחת והלך לו וקרא הלא תענה אבנר (שמואל א כ"ז) כלומר הלא יש לך עתה להוכיח לשאול ולהראותו שעל חנם הוא רודפני שאילו רציתי הרגתיו וכך אמר בשירו האמנם נאלם מפיתם הצדק שהיה לכם לדבר והמישרי' שהיה לכם לשפוט הצדק אשר תדברון:

¹⁰ עיין לעיל תורה נג. ושער הפסוקים לך לך הובא בדעת ותבונה סוף פרק ל'

¹¹ **תורה נג** – כי קטן אינו מוליד, כי אין לו דעת השלם. אך בשווקה לדעת השלם, זוכה לבנים. ועל כן באברהם שהוא היה מגייר אנשים, ושרה מגיירת נשים (בראשית רבה פרשה ל"ט), על ידי זה זכה לשלמות הדעת, שלא היה הפרש בין דעתו לדעת השם יתברך, אלא אלו החמשה דברים, ועל ידי זה זכה להה"א הנ"ל. ועל כן אברהם אינו מוליד אברהם מוליד' (שם פרשה מ"ד), כי על ידי שלמות הדעת, שהוא בחינת ה"א, זכה להוליד:

דעת ותבונה למוהר"ח – פרק ל' משער הפסוקים לך לך – והנה סיבת תוספת אות ה' באברהם וגם טעם למה לא נתוספה ביצחק ויעקב, הטעם הוא כי ענין תוספת ה' זו היא לשתי סיבות, האחד היא כיון שבתחלה לא היו מוחין בו"א ונודע כי הם מתלבשים בנה"י דאימא הנקראת ה' עלאה ולכן חסר ממנו אות ה' ולא היו בו רק אבר מ' שהוא שתי היסודות הנו' בלי זווג, ואחר שנגדלו המוחין על ידו נתוסף בו אות ה' עלאה כנוכר.

¹² תולד ומתוצו - כונס

¹³ **תהילים פרק מב (ט) יומם יצוה ה' ידו חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל תי:**

¹⁴ **זוהר חלק ב דף כא.** – וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה, רבי תנחום אומר, שעת המנחה היתה שמדת הדין שולטת בו, רבי יוחנן אמר, והא כתיב (תהלים מב ט) יומם יצוה יהוה חסדו, מדת חסד קאמר ולא מדת הדין, אמר רבי יצחק, משיוצא האור עד שנוטה לדרת נקרא יום, והוא מדת חסד, משנוטה לדרת נקרא ערב, והוא מדת הדין, והיינו דכתיב (בראשית א ג) ויקרא אלהים לאור יום.

¹⁵ **תהילים פרק עד (יב) ואלהים מלכי מקדם פעל ישועות בקרב הארץ:**

¹⁶ * גיטין י: [ולעיל תורה נו אתה ה [דף טו.] ובמורה עד [דף צ.]

¹⁷ **בראשית פרק מא (מד) ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובליעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים:**

¹⁸ גם דפ"ר ומבלעדיך, (וכן הוא לקמן בלשון מוהר"ח בתולד – ובלעדיך (כלשון הפסוק)

¹⁹ **תהילים פרק קלד (ב) שאו ידכם קדש ובכרו את ידוד:**

מצודות דוד (ב) שאו – הרימו ידכם לה' בקדושה לברך אותו כי כן דרך המברכים להרים ידיהם למעלה:

²⁰ **אוצרות חיים** – [שער פרצופי וז"ן] גם בזה תבין סוד נטילת ידיים שלא אמרו רחיצת ידיים אלא נטילת ידיים, לרמוז שצריך לישאם ולטלם בסוד [תהלים קל"ד ב] שאו ידיכם קדש כנוכר בתלמוד [סוטה ל"ט א'] ובזוהר. והטעם הוא כי הנה ענין רחיצת ידיים סיבתה

וקודש הוא ראשית [צ"ב]/ג, וראשית הוא חכמה מוחא [צ"ר] וכנ"ל דחכמה אקרי קודש/צ"ה כידוע בזוהר אחרי סא. וחכמה היא בקו החסד/צ"ו כידוע.

ורגלו הוא בחי' גבורות/צ"ו כמ"ש (ישעי' מא)/צ"ח צדק יקראהו לרגלו דהיינו שצדק נקרא רגל. וצדק הוא הדיבור, ודיבור הוא בחי' גבורות/צ"ט כמ"ש (תהלים קמה)/ק' וגבורתך ידברו [ק"א].

נמצא שכתוב אצל יוסף חו"ג כנ"ל ידים בחי' חכמה בחי' חסד, ורגלים בחי' דבור בחי' גבורות. ויוסף הוא השלום מחבר תרי הפכים את החכמה והדיבור להיות אחד, ועי"ז בתפילה הדבור קדוש דהיינו מגלה חכמה ויבוא ישועות וברכות בגשמיות וברחניות ק"י, כמ"ש (ישעי' יב)/ק"י בנבואת ישעיה הנביא על העתיד לבוא ושאתם מים בששון ממעיני הישועה, ות"א ותרגם אונקלוס ותקבלון אולפן חדת לימוד חדש. היינו שע"י תפלה בכוונה דבור המגלה חכמה יבואו ישועות ממעיין התשועה ועי"ז יבוא תורה ואולפן חדת שכל חדש. מאת הבורא ית' ק"כ כל אחד לפי מדריגתו :

עתה חוזר לבאר את הפסוק שבו פתח את התורה עפ"י מה שנתבאר לעיל

וזה פירוש הפסוק [ק"ה]/ק"א, ה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום. היינו כמו שפירש רש"י לעמו יתן עוז וברכת שלום, דהיינו כשה' יברך ברכות להמתפלל בכוונה על ידי כלי שלום, אזי עוז

היא להרחיק הקליפות מקצוות האצבעות ומהצפרנים כי שם מקומם כנוכר, וזהו ע"י מימי החסד, וכדי שלא יחזרו הקליפות להתאחו באור היוצא מהם צריך להגביהם כלפי ג' ראשונות הנק' קדש, ואז האור היוצא חוזר ונכנס תוך המוחין ממש ממקום שיצאו. וזהו טעם שצריך בנט"י להגביה ידיו עד (נ"א - נגד) ראשו ממש, ובפרט אם הוא ביום השבת כי אז צריך להרחיק הקליפה בתכלית הריחוק.

²² ירמיהו ב' ג'

²³ ירמיה פרק ב (ג) קדש ישאל לידוד ראשית תבואתה כל אכליו יאשמו רעה תבא אליהם נאם ידוד:

רש"י (ג) קדש ישראל - כתרומה. ראשית תבואתה - כראשית קציר לפני העומר שאסור באכילה והאוכלו מתחייב כן כל אוכליו יאשמו כן ת"י:

²⁴ כמ"ש ראשית חכמה תהלים קיא " משלי ד' ו. ועיין לעיל תורה א'

²⁵ תימה שמביא ראייה משלשה פסוקים למה שלעיל כתב סתם כידוע

²⁶ כך צריך לומר לפי המבואר בהמשך נמצא שכתוב אצל יוסף חו"ג

²⁷ צ"ע כאן מקדים גבורות ולעיל בידים הקדים מוחין

²⁸ ישעיה פרק מא (ב) מי העיר ממנורח צדק יקראהו לרגלו יתן לפניו גוים ומלכים ירד יתן פער פרבו פקש נדף קשתו:

²⁹ עיין תורה רו - כל הדבורים הם בחינת גבורות כמו שכתוב (תהלים קמ"ה): "וגבורתך ידברו", וכמו שכתוב בכתבים שה' גבורות שפדעת בוקעין ויוצאין בפה ונעשה מהם ה' מוצאות הפה, נמצא שכל הדבורים הם בחינת גבורות, וצריך להמתיקם, וההמתקה הוא על ידי למוד התורה ודבורים טובים שמדברים, על ידי זה ממתיקין הדבורים שהם בחינת הגבורות:

ועיין תורה לח אות ג] וצריך להעלות את הדבור לשךשו, שהוא הזרוע. שהם חמש אצבעין שביד שמאל, שהם חמשה גבורות, שהם בחינת חמשת מוצאות הפה. כי עקר הדבור על ידי חמשת מוצאות הפה, שהם הגבורות. כמו שכתוב (שם ק"ו): "מי ימלל גבורות ה'", שעל ידי גבורות נעשה הדבור. כמו שכתוב (שם קמ"ה): "וגבורתך ידברו", וכמו שכתוב (ירמיה כ"ג): "הלא פה דברי פאש נאם ה'":

³⁰ תהילים פרק קמה (יא) כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו:

³¹ תורה רו ולעיל תורה לח אות ג'

³² בתקפא - וברחניות, בדפוד ותולד ומתולד - וברוחניות

³³ ישעיה פרק יב (ב) הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד פי עזי וזמרת יה ידוד ויהי לי לישועה: (ג) ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה: **רש"י (ג) ושאתם - ותקבלון אולפן חדת. ממעיני הישועה - כי ירחיב לבם על ידי ישועה הבאה להם ויתגלו להם רזי התורה שנשתכחו בבבל על ידי הצרות:**

³⁴ גם בדפוד ותולד-כל, ומתולד-לכל

³⁵ תהלים כט ה"ל בתחילת התורה

³⁶ תהילים פרק כט (יא) ידוד עז לעמו יתן ידוד יברך את עמו בשלום:

רש"י שם פסוק ט' - ובהיכלו - שיבנה כולו אומר כבוד, הכל יקלסוהו שם ויאמרו ה' למבול ישב בגדולתו יחידי וגם עתה וישב ה' לבדו מלך לעולם, והאלילים כלילי יחלוף, אבל לעמו יתן עוז וברכת שלום, ורבותינו דרשוהו (ובחיים קטו) במתן תורה שנתפחדו ונתבהלו האומות ובאו להם אצל בלעם ואמרו לו מה קול ההמון ששמענו שמא מבול הוא בא להביא לעולם אמר להם כבר נשבע שלא יביא מבול אלא קול ההמון ששמעתם, הקב"ה נותן תורה לעמו:

יוסף תהלות (החיד"א) על תהילים - ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. פירש עטרת ראשי אבא מארי וצ"ל דרו"ל אמרו עתיד הקב"ה לעשות צל וחופה לבעלי מצות אצל בעלי תורה, והיה מקשה אמ"ן עדן שזה להם למוקש לבעלי מצות דבאתרא דזוקין מאן מעייל בר נפחא וצר להם דלא ידי מאי קאמרי רבנן ולא טיבותא לגביהו להיות אצל בעלי תורה. ומציאה מצא ברו"ל שהמחזיק לת"ח שבשבילו למד תורה מלמדין אותו תורה לעולם הבא ובהכי ניחא דזו טובה שלימה להיות אצל בעלי תורה, כי שיח וכי שיג להם ללמוד תורה ובוה היה מפרש ז"ל פ' זה ה' עז שהיא התורה לעמו יתן לעתיד לבעלי מצות ה' יברך את עמו בשלום שיהיו אצל בעלי התורה ולא יתבוששו עד כאן דברי עטרת ראשי אמ"ן עדן. ואנא לגבי אבא חלא בר חמרא ברגליו אעבורה דאפשר לפרש במה שחקרו כת הקודמין וכל התורה והמצות הם שיעור קומה ומה יזכה ילוד אשה לקיים כל התורה וניחא להו דכשישראל הם אחדות

שהיא קי' התורה [קי"/קט] גם כן לעמו יתן, דהיינו שבברכות שיתן להמתפלל בכוונה, כלול גם שכל ומוחין חדשים היינו ותקבלון אולפן חדת לימוד חדש:

עד כאן הוא לשון חברים דהיינו אחד מאנ"ש ששמע מרבנו כנראה לפני שמוהרנ"ת התקרב לרבנו וכתב ומוהרנ"ת קבל ממנו, וכך נדפס בדפוס ראשון בחיי רבנו שנת תקס"ח וכשהדפיס מוהרנ"ת את הליקוטי מוהר"ן בביתו בשנת תקפא הוסיף כאן ביאור מה שהבין מהנ"ל

קי' נראה ביאור הענין, כי ע"י השלום יכולין קי' לדבר דיבורים בקדושה כי השלום מחבר תרי הפכים, חסדים וגבורות שזהו בחי' יוסף בחי' מסירת נפש על ק"ה, כנ"ל.

ועיקר הקדושה הוא חכמה ומוחין דקדושה, כי חכמה נקרא קודש כידוע [קי"] כנ"ל וכמבואר שם בזהר אחרי סא, כי קודש הוא בחי' ראשית כ"ש (ירמיו' ב)/קי' קודש ישראל לה' ראשית תבואתה, כי כל ראשית הוא קודש בכל מקום כי בראשית הבריאה הכל קודש. וראשית הוא בחי' חכמה כ"ש [קי"] ראשית חכמה. וכדאיתא בזהר/קט' שהתורה יצאה מחכמה עילאה ממקום הנקרא קודש, ובה הסתכל וברא את העולם/קט'.

וכשאדם זוכה לדבר דיבורים קדושים של תורה ותפילה קי', ומכניס כל מוחו וחכמתו ודעתו בתוך הדיבורים, דהיינו שמקשר מחשבתו היטב להדיבורים, ומבין ושומע מה שהוא מדבר, זהו בחי' קודש, עיין לעיל ד"ה כלל העולה, שם אומר רבנו לדבר דיבורים של קדושה לפני השי"ת, שמבין ושומע מה ידבר נקרא קדושה. כאן מוהרנ"ת לא אומר לפני השם ית' לכאורה משמע שסובר שדבור כזה הוא ממילא גם לפני ה', דהיינו בהרגשת מציאותו. אבל צ"ע לכאורה הם שני עניינים וצריך מלחמה על שניהם. ועיין תורה קיב והמשכיל המבין יש לו להתפלל כל ימיו, שיזכה פעם אחד כל ימי חייו, לדבר דבור אחד של אמת לפני ה' כראוי. מבואר שגם להרגיש מציאותו כדי שהדבור יהיה לפני ה' צריך מלחמה גדולה.

אחד נחשבים כלם כנוף אחד ובין כלם תקיים התורה ודאי וזה שכתוב ה' עז לעמו יתן שהיא התורה וכי תימא איך יתכן לקיימה כלה לז"א ה' יברך את עמו בשלום שיהיו באחדות אחד ובין כלם תקיים כלה:

^ק בתולד- שהוא

^ק עיין זבחים קטו.

^{קט} **זבחים דף קטו.** "וישמע יתרו כהן מדין" מה שמועה שמע ובה ונתגיייר? ר' יהושע אומר מלחמת עמלק שמע שהרי כתיב בצדו ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב ר"א המודעי אומר מתן תורה שמע [ובא] שכשניתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו וכל [מלכין] עובדי כוכבים אחוזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה שנאמר ובהיכלו כולו אומר כבוד, נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו שמא מבול בא לעולם, ה' למבול ישב? אמר להם "וישב ה' מלך לעולם" כבר נשבע הקב"ה שאינו מביא מבול לעולם. אמרו לו מבול של מים אינו מביא אבל מבול של אש מביא, שנאמר "כי (הנה) באש ה' נשפט", אמר להן כבר נשבע שאינו משחית כל בשר. ומה קול ההמון הזה ששמענו? אמר להם חמדה טובה יש לו בבית גגויו שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם וביקש ליתנה לבניו, שנאמר "ה' עוז לעמו יתן", מיד פתחו כולם ואמרו "ה' יברך את עמו בשלום".

רש"י - עוז - התורה שהיא מעוזן של ישראל:

^ק מכאן עד הסוף הוסיף מוהרנ"ת בתפארת ובדפוס נדפס כאן תורה עג כי תעבור

^{קא} בתולד- יכולי

^{קי} בני"ל

^{קי} **ירמיה פרק ב (ג) קדש יש'אל לידוד ראשית תבואתה כל אכליו יא'שמו רעה תבא אליהם נאם ידוד:**

רש"י (ג) קדש ישראל - כתרומה. ראשית תבואתה - כראשית קציר לפני העומר שאסור באכילה והאוכלו מתחייב כן כל אוכליו יאשמו כן ת"י:

^{קי} * תהלים קיא י' [משלי ד' ז']

^{קטו} **זוהר ח"ב דף קכא - ואנשי קדש תהיון לי וגו', רבי יהודה פתח הקדים לפרש מש"כ והתקמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה, ...**

ועתה מפרש הפסוק שהתחיל בו, ואמר פתיב והתקמה מאין תמצא הנה נודע כי אורייתא מחכמה נפקת התורה יאלה ויתנה מחכמה, ר"ל ז"א הנקרא תורה יאל ונתקן מאבא, מאתר דאקרי קדש ממקום שנקרא קדש שהוא החכמה, והתקמה נפקת מאתר דאקרי קדש התקשים והחכמה יאלה ממקום שנקרא קדש הקדשים שהוא ז"א והיינו מאין, רבי יצחק אמר, וכן יובלא אתקרי קדש וכן יובל שהוא הבינה נקראת קדש כמו החכמה, דכתיב יובל היא קדש תהיה לכם הרי שנוכר אלל יובל קדש, ויש'אל כלי'ן מנייהו ויש'אל כלוליס מחכמה ובינה לפי שמקבלים מהם נשמה ומה, תדא הוא דכתיב ואנשי קדש תהיון לי פי תעלו אל מעלת חו"ב הנקראות קדש.

ומפרש ואמר בקדמיתא קדוש בתחילה קרא אותם הקב"ה קדוש כמ"ש וגוי קדוש, והיינו כשקבלו נפש ורוח מזו"ן דלאילנות הנקראים קדוש, והשתא קדש ועתה כשקבלו נשמה ומה ויחיהו מחכ"ב קרא אותם קדש, ושאל מה בין האי להאי מהו ההבדל בין קדוש לקדש, ומתין אמר רבי יוסי, דא לעילא לעילא קדש הוא למעלה מג"ה, ודא לאו הקי וקדוש אינו למעלה כל כך אלא הוא בזו"ן, דכתיב והיה הנשאר בציון שהיא סוד ת"ת ויסוד דז"א, כי גוף וזכית נחשבים לאחד, והנותר בירושלים היא סוד המלכות, קדוש יאמר לו ולא קדש שהוא מג"ה, ומפרש כי בהאי אתר ממקום ליון ויושלים אקרי (דף קכא ע"ב) קדוש נקרא קדוש שהוא בזו"ן, ולעילא לעילא קדש ולמעלה למעלה מג"ה נקרא קדש.

^{קטו} **הקדמת הזוהר דף ה. תא חזי, באורייתא ברא קב"ה עלמא, והא אוקמוה דכתיב (שם ח ל) ואהיה אצלו אמון, ואהיה שעשועים יום יום, ואיהו אסתכל בה זמנא ותרין ותלתא וארבע זמנין, ולבתר אמר לון, ולבתר עביד בה עבידתא, ואח"כ עשה בה את בריאת העולם.**

^{קט} מתוצר- ותפלה

ויש להש"י תענוג גדול מזה. דהיינו שאדם מצליח להתגבר על המחשבות זרות וכל הבלי עוה"ז וקושר מחשבתו רק אליו ית' בדבור שהוא רק חכמה. ועיין תורה רלג/ק"י שלא רק מההצלחה בזה יש להקב"ה תענוג, אלא גם מעצם המלחמה לגרש את המחשבות הזרות.

וזהו בחי' שלום, שהוא בחי' התחברות חו"ג חסדים וגבורות **כי הוא מחבר ומקשר החכמה והמוחין**

---

^{ק"י} **תורה רלג** – כְּשֶׁמִתְגַּבְּרִים עַל הָאֲדָם מִחֻשְׁבוֹת רְעוּת וְהִרְהוּרִים, וְהוּא מִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וּמִנְצֵחַ אוֹתָם, יֵשׁ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּעַנּוּג גָּדוֹל מִזֶּה. וְהוּא יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמִשְׁלַל שֵׁשׁ אֶצֶל הַמַּלְכִּים לְפַעֲמִים בְּיוֹמָא דְּפִגְרָא, הֵם מְנִיחִין כַּמָּה חֵיוֹת שְׂיִנְצָחוּ זֶה עִם זֶה, וְהֵם עוֹמְדִים וּמְסַתְּכִים וְיֵשׁ לָהֶם תְּעַנּוּג גָּדוֹל מִן הַנְּצָחוֹן, כְּמוֹ כֵּן הַמִּחְשְׁבוֹת הֵם בָּאִים מִבְּחִינַת הַחֵיוֹת (א). וּמִחְשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת הֵם בְּחִינַת חֵיוֹת טְהוֹרוֹת, וּמִחְשְׁבוֹת רְעוּת הֵם בְּחִינַת חֵיוֹת טְמֵאוֹת, וּמְנִיחִים בְּכּוֹנְנָה מְלַמְעֵלָה שְׂיִנְצָחוּ זֶה עִם זֶה, וְיֵשׁ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּעַנּוּג גָּדוֹל כְּשֶׁהָאֲדָם מִתְגַּבֵּר עַל הַחֵיוֹת טְמֵאוֹת וּמִנְצֵחַ אוֹתָם:

שהם בחי' חסדים כנ"ל, להדיבור שהוא בחי' גבורות כנ"ל. וזהו בחי' יוסף כנ"ל, וע"כ נאמר ביוסף [א] ומבלעדריך לא ירים איש את ידו ואת רגלו, כי יוסף הוא כלול מבחי' ידן ורגלין, שהם בחי' החכמה והדיבור. כי ידן זה בחי' חכמה בחי' קודש כמ"ש [ג] שאו ידיכם קודש, ורגלין זה בחי' הדיבור וכו' כנ"ל.

ע"כ צריכין לעסוק בתורה ובעבודת ה' במסירת נפש ובפרט בשעת התפילה, שעיקר שלימות התפילה הוא להתפלל במסירות נפש [ד], שיכוין למסור נפשו על ק"ה דהיינו שכדי להתפלל בכוונה בלא שום מחשבה זרה מוכן אפילו למות, כי תפלה בלא כוונה היא כמו שעכו"ם שאונס אותי להמיר דת, להתנתק מהקב"ה, ועל זה אפילו איש פשוט מוכן למסור את הנפש על קדוש ה'. כי מסירת נפש על ק"ה קדוש השם, בוודאי מרוצה כ"א כל אחד מישראל אפי' הקל שבקלים [ה] דהיינו שיראת שמים שלו מאד חלשה כנ"ל (וכמו שכבר ראינו בחוש בדורות שלפנינו שכמה אנשים קלים ופחותים מסרו נפשם ומתו על ק"ה קדוש השם אשרי להם שעליהם נאמר ע"ז יז. יש קונה עולמו בשעה אחת/ו) ותיכף כשמרוצה למסור נפשו על ק"ה כנ"ל שכשרוצים להפריד אותו משם ישראל שהוא בחי' וו, מיד מתעורר הו' שני, שהוא בחי' יוסף המחובר לישראל, שממאן בשלהבת אהבה להתנתק מהקב"ה ומוכן למסור עצמו למיתה בלבד שלא יתנתק, וכשחושב בשעת התפילה שמחשבה זרה היא כמו עכו"ם העומד עליו שימיר דתו ומוכן למסור נפשו, אזי נתעורר בחי' שלום בחי' יוסף/ו לחבר המחשבת חכמה לדבור כנ"ל לכאורה צ"ל להפך שע"י שמתעורר בו בחי' יוסף שמדתו שלום ע"ז הוא מוסר נפשו/ו שלא להפרד משם ישראל. ועי"ז יכולין לדבר, דהיינו לקשר המחשבה אל הדיבור, שזה עיקר הקדושה כנ"ל, שזוכין לזה ע"י שלום כנ"ל. וזהו בונה ירושלים ה' [ז], ירושלים הוא בחי' הדיבור וכו' כנ"ל. ה' הוא בחי' מוחין כנ"ל. היינו לזכות לקשר המוח אל הדיבור, שזהו בחי' בונה ירושלים ה' שהמוחין בונין הדיבור דקדושה המוחין דהיינו חכמה בונה את הדבור שהוא מלכות פה, בבחי' אבא יסד ברתא. זה זוכין ע"י נדחי ישראל יכנס [ח], זה בחי' מסירת נפש על ק"ה, שכל הנדחין מקדושת ישראל, כשרוצין להעבירם על דת ח"ו, אזי נתעוררין תיכף, ומוסרים נפשם על ק"ה, נמצא שע"י ק"ה קידוש השם נכנסין כל הנדחין מקדושת ישראל לתוך הקדושה, שזהו בחי' נדחי ישראל יכנס. ועי"ז בונה ירושלים ה', כי ק"ה הוא בחי' שלום, שע"ז יכולין לקשר המחשבה אל הדיבור, שזהו בחי' בונה ירושלים ה' כנ"ל :

נמצא שיוצא לנו מזה עצה נפלאה לעבודת ה' ובפרט בשעת התפילה, שכשארם רואה שאינו יכול להתפלל כלל, ולקשר המחשבה אל הדיבור. אזי יזכיר א"ע את עצמו שהוא בוודאי מרוצה למות על ק"ה קדוש ה', כי אע"פ שהוא כמו שהוא, אפי' אם הוא בדיוטא התחתונה מאד. אע"כ, אם היו רוצים להעבירו על דת לגמרי ח"ו, בוודאי הי' מוסר נפשו על ק"ה קדוש השם. כי על זה מרוצה אפי' פושעי ישראל למות על קידוש השם ולא לעבור

* בראשית טא מד

² בתולד- ובלעדיו(כלשון הפסוק)

³ תהלים קלד ב'

⁴ עיין בעש"ט עה"ת פ' נח עמוד התפלה את טא ואילך, ועיין לקטים יקרים למגיד ממעורשט מאות לא כמה אותיות.

⁵ לשון חז"ל בקהלת רבה א' ח' ובפרש"י בראשית כט כא עה"פ הבא את אשתי ואבואה, העתיקו משם בהביאו דברי המדרש ב"ר ע' יח

⁶ אע"פ שכ"ל כל התוספת הו' בסוגרים מרובעות מדיה ונראה עד הסוף הוסיף מוהר"ת בתקפא, כאן נגזר בסוגרים עגולות את הזוגמא שמביא בתוך ביאורו.

⁷ בתורה קצא הארכנו בזה

⁸ צ"ע שבלשון החברים מבואר שכשרוצים להעבירו על דת מיד מתעורר בחי' ו' שני בשלהובין דרחימותא והוא בחי' שלום של יוסף. ואילו כאן משמע שתחילה מתעורר בחי' ו' יוסף שבשלהובין דרחימותא ממאן לניתוק ורק אח"כ מתעורר בחי' השלום של יוסף, שמחבר הפכים דהיינו חכמה ודבור. ואולי באמת הם שתי בחינות ביוסף, תחילה בחי' הו' השני שהוא שלהובין דרחימותא ורק אח"כ בחי' שלום שגם הוא בחי' יוסף שמחבר הפכים. ושניהם מבחי' הברית וקשר החזק של יוסף, לישראל ולהקב"ה. אבל לקמן מבואר שגם הקדוש השם הוא בחי' שלום של יוסף.

⁹ כמבואר בלשון החברים וכן מפורש לקמן שהקדוש השם הוא בחי' שלום.

¹⁰ תהלים קפו ב'

¹¹ סוף הפסוק הג"ל

על דת ח"ו, כאשר ראינו בחוש פעמים אין מספר וכנ"ל. ותיכף כשיזכיר א"ע את עצמו שרוצה למסור נפשו על ק"ה קדוש השם, עי"ז יתעורר בחי' שלום בחי' יוסף שהוא בחי' התחברות המוח והדיבור כנ"ל. וע"כ עי"ז יוכל להתפלל ולקשר המחשבה אל הדיבור וכנ"ל:

וכן שמעתי מפיו הק' שאמר זאת בתוך שיחתו הק' לדבר פשוט שצריכין להתפלל במסירת נפש/י² דהיינו להלחם במחשבות זרות במסירות נפש בבחי' כי עליך הורגנו כל היום):

עד כאן ביאור חברותא על תורה פ'

^{יב} עיין תורה מו תניא - וכן בתפלה איתא במדרש הנעלם (חי שרה דף קכד:), שהיא בחינת, "כי עליך הרגנו כל היום" וכו', הינו מסירת נפש. כי צריך יגיעה גדולה ומלחמה גדולה עם המחשבות והבלבולים, ותחבולות לנוס ולברח מהם, ועל זה נאמר: 'כי עליך הרגנו' וכו', כמובא במדרש הנעלם, נמצא שהוא מסירת נפש, וכן פיוצא בזה:

עיין בעל שם טוב עה"ת פרשת נח אות מא. יחשוב קודם התפילה שהוא מוכן למות באותה התפילה, מחמת גודל הכוונה, ויש מכוונים כל כך עד שפעמים בטבע היה יכול למות בשמים או בשלש תיבות שאומר לפניו יתברך שמו, וכשיחשוב כך, יאמר בלבו למה לי איזה פנייה וגאווה, באותה תפילה, כיון שבדעתו אפילו למות אחר שתיים או שלש תיבות, ובאמת הוא חסד גדול מה' יתברך, שנותן לו כח ומשלים התפילה והוא חי: (צוואת הריב"ש דף ד' ע"ב ודף ז' ע"א)

ושם אות מב - זה חסד גדול מה' יתברך שאדם חי אחר התפילה, שלפי דרך הטבע היה לו למות מחמת שמפסיד כוחו, כי נתן כוחו בהתפילה, כל כך, מכח הכוונה הגדולה שהוא מכוון: (בריש ליקוטים יקרים, צוואת הריב"ש דף ד' ע"ב)

ושם אות מג - בשם הבעל שם טוב ז"ל, שאמר שנס גדול הוא כשאדם חי אחר התפילה, שלא יצאה נשמתו מגודל הדביקות: (שפתי צדיקים פרשת בשלח)

ועיין חיי מוהר"ן סימן תקצח - פעם אחת עמדנו לפניו והגיע זמן סעדת הלילה והיה רוצה לאכול עמנו יחד ואני לא התפללתי ערבית עדין, והתחלתי להשמיט ממנו ומן העולם שעמדו לפניו כדי לילה ולהתפלל ערבית. והוא זכרונו לברכה ראה זאת ושאל מה זאת והשיבו לו כי לא התפלל ערבית עדין. ענה ואמר איך אנו יכולין להמתין עליו עד שיתפלל, כי מי יודע מה יהיה נעשה ממנו על ידי התפילה, כי תפלה צריכין להתפלל במסירת נפש. ואם פן מי יודע מה יהיה נעשה ממנו. והבן הדברים כי כך צריכין באמת להתפלל במסירת נפש כזה ובבטול כזה עד שיוכל להיות שיהיה נעשה ממנו ענין אחר לגמרי על ידי התפילה: